

Ч. 9 ЖОВТЕНЬ 1983

No. 9 OCTOBER 1983

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XL Ч. 9 ЖОВТЕНЬ 1983

No. 9 OCTOBER 1983 Vol. XL

ЗМІСТ

Л. Українка. Горить моє серце	1
І. Рожанковська. Світ байдуже дивився на смерть мільйонів	1
Уривки листів — відповідей на посилки	2
Вісті з Союзу Українок ("Жіноча Доля", Коломия 1. X. 1933)	4
Зоя Когут. Рік 1933	5
Фрагменти із спогадів Клавдії Буревій-Сапоровської	6
Український Музей	10
Вітаємо з уродинами	13
<i>Тільки між нами і телефоном.</i>	
Л. Калинович. Скільки українців допомагало жидам?	14
О-КА. Батьки, яких практично нема	15
Ростик у шпиталі. Датки.	16
Вісті з Централі	18
СФУЖО	20
Our Life	22
Вишивка. Вишивані суконочки	26
Лівий бік низинки	27
Харчування. Л. Гриців. Кабачковий сезон	28
Серед квітів і зелені. Нат. Мініатюрні дерева	28
Хроніка Округ. Нова Англія	29
Дописи Відділів	30
Посмертні згадки	31, 32
Замість квітів	32
Нашим малютам	34
Датки на поміч Ростикові	36

ГОЛОВНА УПРАВА СУА РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

108 Second Ave. Редакторка Уляна Любович
New York, N. Y. 10003 Tel (212) 674-5508
Tel. (212) 533-4646

Український Музей — 203 Second Ave., New York, N. Y. 10003 Tel. (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня
Редактор — Уляна Любович
Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець.
Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.

Обкладинка. О. Архименко. Скульптура. Дар для помочі голодуючим. 1933
On the cover Sculpture — A. Archipenko — his gift for starving Ukrainian.

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"

Copyright 1983 Ukrainian National Women's League of America, Inc.
International Copyright Secured — All Rights Reserved
Made in U. S. A.

ГОЛОВНА УПРАВА
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова
Теодозія Савицька — 1-ша заступниця голови
Марія Томоруг — 2-га заступниця голови
Лідія Гладка — 3-тя заступниця голови
Наталія Даниленко — 4-та заступниця
Анна Дидик — протоколярна секретарка
Марія Савчак — кореспонденційна секретарка
Розалія Попчі — англійська секретарка
Ольга Літепло — касирка
Іванна Ратич — фінансова секретарка
Ольга Гнатейко — вільний член
— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Марія Крамарчук — організаційна
Оксана Ленець — культурно-освітня
Любов Волинець — музейно-мистецька
Марта Данилюк — виховна
Анна Кравчук — суспільної опіки
Ірена Качанівська — касирка суспільної опіки стипендій
Ірена Чайківська — пресова
Ірена Куровицька — зв'язків
Марта Федорів — зв'язків
Люїса Сакс — статуюта

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова
Ірена Кіндрачук, Леся Гой — членки
Евгенія Новаківська
Ростислава Яхницька — заступниці

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ліда Колодчин — Дітройт
Ростислава Матла — Філадельфія
Лідія Магун — Нью-Йорк
Іванна Мартинець — Північний Нью Йорк
Ірина Чайківська — Нью Джерзі
Надія Дейчаківська — Округа Огайо
Евстахія Струтинська — Чікаго
Анна Любинська — Нова Англія
Ярослава Томич — Південний Нью-Йорк.

ПРЕДСТАВНИЦТВА
"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W 2

АВСТРАЛІЯ:

"Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gieroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovich
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2.
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Munchen 5, Rumfordstr. 21

СВІТ БАЙДУЖЕ ДИВИВСЯ НА СМЕРТЬ МІЛЬЙОНІВ

У 1932-33 роках сталінський режим заморив голодом 7 мільйонів українців. Хоча більшовики вперто заперечували існування голоду, про трагедію українського народу писали очевидці і журналісти в європейській і американській пресі. Уряди західних держав мали відомості про винищення населення України. Ліга Народів відбула таємне засідання у вересні 1933 р. у справі голоду, в англійському парламенті були запити про становище в Україні, у Вашингтоні 73-ій Конгрес схвалив відповідну резолюцію 28-го травня 1934 р. Незважаючи на це, ні західні держави, ні США не здобулися на жадну акцію, не робили заходів, щоби змусити Сталіна відкрити можливості допомоги голодуючим. Не було теж моральних санкцій і якраз у 1933 р. США дипломатично визнав СРСР, який у 1934 р. став членом Ліги Народів.

Після закінчення 2-ої світової війни відбувся в Нюрнберзі суд над воєнними злочинцями, який покарав нацистів за жидівський голокост. До сьогодні невтомно вишукують і ставлять під суд винуватців. Голокост записаний в історії, на різних мовах появились тисячі томів споминів тих, що вийшли живими з концентраційних таборів.

Над винуватими за голод в Україні не було суду, їхні прізвища майже невідомі. Науковці західного світу, знавці історії східної Європи, до сьогодні промовчують плянований, штучно викликаний голод, лише пишуть про економічні труднощі і недостатки, пов'язані з примусовою колективізацією та опором села.

У п'ятдесятліття голоду позитивним явищем є всебічні намагання українців у вільнім світі збирати документи, спомини, видавати наукові праці, щоби виповнити прогалину в історії і цілком розкрити злочин Москви супроти українського народу. Важливо є зібрати всі документи, записати всі акції в Галичині, західній Європі і Америці, бо вони необхідні для вичерпної історії українського голокосту.

Українське жіноцтво в Галичині і на еміграції включалося до громадських акцій, а також використовувало свої можливості і міжнародні зв'язки для інформації про голод та допомоги голодуючим.

У "Жіночій Долі" з дня 15 лютого 1933 р. появилася вістка, що Українська Національна Рада Жінок у Празі видала відозву до всіх культурних народів світу, "щоб звернули увагу на жахливий стан населення на Україні і через міжнародню організацію Червоного Хреста прийшли на допомогу". Відозву підписала Софія Русова, голова і Харитя Кононенко,

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

ГОРИТЬ МОЄ СЕРЦЕ...

Горить моє серце, його запалила
Гарячая іскра палкого жалю.
Чому ж я не плачу? Рясними сльозами
Чому я страшного вогню не заллю?

Душа моя плаче, душа моя рветься,
Та сльози не ринуть потоком буйним,
Мені до очей не доходять ті сльози,
Бо сушить їх туга вогнем запальним.

Хотіла б я вийти у чистеє поле,
Припасти лицем до сирої землі
І так заридати, щоб зорі почули,
Щоб люди вжахнулись на сльози мої.

секретар. 1-го жовтня 1933 р. У цім самім жіночім журналі появилася заклик Союзу Українок у Львові (передрук подаємо окремо).

У листопаді 1933 р. Союз Українок Америки створив у Нью Йорку Комітет Негайної Помочі Голодуючій Україні, який очолила д-р Неоніля Пелехович. СУА запросив теж кільканадцять осіб як дорадників та оформив їх як Почесний Комітет. Між прізвищами стрічаємо провідні одиниці тодішньої української громади як Микола Мурашко, Олександр Кошиць, Володимир Лотоцький, Лука Мушуга, Роман і Надія Придаткевичі, Михайло Гайворонський і інші. Більшість американців, до яких звернувся Комітет (дев'ять осіб) не відповіли або відмовилися. Деякі вважали, що акція Комітету має політичний, а не гуманітарний характер. Любов Марголін-Гансен увійшла до Почесного Комітету і активно співпрацювала, про що свідчить її листування з д-р Пелехович.

Популярний тоді письменник Carveth Wells погодився, щоби його прізвище фігурувало у Почеснім Комітеті, бо сам був очевидцем голоду. Він якраз видав книжку п. н. "Кароот" про свою подорож з Ленінграду до східної Туреччини. У книжці, між іншим, пише, що у переїзді через Україну і Кавказ бачив спухлих з голоду дітей, які їли траву.

Діяльність Комітету йшла у двох напрямках, а саме інформації про голод в Україні з проханням про інтервенцію до американського уряду і установ та збірки фондів на допомогу. Комітет виготовив брошурку п. н. "The Ukrainians accuse the government of Soviet Russia" і "меморандум", які залучено до листів до президента Ф. Рузвелта, його дружини Елінор, американського амбасадора в Москві, Міжнародного Червоного Хреста, Американського Червоного Хреста, сенаторів і конгресменів стейтів Нью-Йорку і Нью Джерзі, американської преси, церковних достойників різних віровизнань, заграничних консулятів та харитативних організацій.

УРИВКИ ЛИСТІВ — ВІДПОВІДЕЙ НА ПОСИЛКИ І ЛИСТИ З АМЕРИКИ.

(частинно заховуємо правопис оригіналів, змінюючи тільки незрозумілі слова)

Шановна рідна любя і дорогесінька моя племінниця Анна.

Вчора я получила от Вас письмо. О, Боже яка я була рада з своїм хлопцем Колею. На своєму віку не було мені радощів, а більше горя, бо осталася сиротою в 1½ года і без кінця сльози. Мало прожито, а багато пережито. Через добрих, ангельських і щасливих людей і до мене щастя стало сміятися. От сестри Софії прислані 4 доляри на Торгсін. Я получила продукти муку і пшоно 6 юня 1933 року. Ці продукти нам багато, багато помогли, в то время мій син Коля був хворий, я тожже хворіла, от сильного малокровя боліла в мене голова, руки, ноги. Я дуже похудала так що на висках і щоках були впадини і хвалось три пальця, ноги до колін були пухлі і тяжолі, не могла ходити. Но коли я

привезла продукти з Торгсіну, то через три дня ми поправились.

* * *

Дуже любим хліб — бо хліб єсть наше життя. Коли я куплю фунт хліба то мені кортить на місці зісти, но я оставляю до борщу хоть кусочок. Після їжі довго шукаю крошки на столі і досадно коли їх нема. У Вас дома після їди наверно багато кришок єсть. Спасіба Вам що вислали мені пять долярів на Торгсін це буде нам велика допомога, но пока я не маю оповістки — жду.

* * *

Остаюсь любяча Вас Ваша тета Таня Н.

22.8.33

Докінчення: СВІТ БАЙДУЖЕ

За президента відповів Robert F. Kelley, State Department, Chief, Division of Eastern European Affairs, що немає виглядів, щоб американський уряд міг робити якінебудь заходи у цій справі. Від Американського Червоного Хреста Комітет одержав листа, сенатори і конгресмени та інші, до яких звертався Комітет, потвердили одержання листів, деякі обіцяли вглянути в справу, інші зареагували негативно, або не відповіли взагалі. Елінор Рузвелт поминула мовчанкою звернення Комітету, одначе пізніше у листі до Л. Марґолін-Гансен писала, що вона знає про голод в Україні і жалує, що не може нічим допомогти. Характеристична була відповідь редактора "Saturday Evening Post", який писав, що не може містити інформацій про голод в Україні, бо ледве знаходить місце у своїм часописі на коментарі про становище в Америці.

Відділи СУА одержали брошуру і зразок листа з інструкцією, щоби перевели таку саму акцію на своїм терені.

Конгресмен Herman P. Kopplemann, родом з Одеси, одержав брошуру від 38-го Відділу СУА в Ансонії, Кон., і вислав її на адресу Літвінова, комісара закордонних справ ССРСР. За місяць конгресмен одержав довшого листа від дорадника советської амбасаді у Вашингтоні Сквірського, який обвинувачення про голод назвав ґротеском і заявив, що смертність населення України є найнижча з усіх советських республік. Ця виміна листів найшла відгук у пресі.

На допомогу голодуючим членки СУА збирали датки до пушок при кожній нагоді, крім цього влаштували льотерію. Між предметами до виграшу була скульптура, яку подарував Олександр Архипенко. У розпродажі квитків були помічні парохі українських церков і членки СУА.

Допомогова акція натрапляла на великі труднощі. У США, включно з українським середовищем було тоді багато комуністів та їхніх прихильників, які вторували заявам Советського Союзу, що в Україні нема голоду. Загально відомим став факт, що більшовики не допускають ніякої допомоги, хоча деякі західні держави і міжнародні харитативні організації оферували транспорти харчів для голодуючих. В українській громаді постали сумніви щодо доцільности акції СУА, одначе членки не зражувалися. Комітет звернувся до Львова і Праги за адресами і вислав грошеву допомогу через американські банки і советську торговельну фірму "Торгсін". Тут виявилась, відома досі, практика советської пошти.

Багато пакунків не доручили і не звернули грошей особам, що їх вислали. Більшість все ж таки дійшла. В архіві СУА зберігаються подяки за допомогу, деякі писані невправними руками селянок. Окружними дорогами прийшли вістки про одержання пакунків з Києва, Харкова, Одеси, Полтави, Таганрогу.

Українці в цілім світі піднесли голос в обороні голодуючих земляків, одначе не змогли пробити муру байдужости західніх держав.

Після зістрілення корейського комерційного літака 1-го вересня ц. р., що спричинило смерть 269 осіб, ССРСР зустрівся з обуренням цілого світу, тавруванням варварського вчинку. П'ятдесять років тому світ байдуже дивився на смерть мільйонів.

До статті використано матеріали з архіву Союзу Українок Америки. Деякі з них, чіткіші містимо у формі копій, інші передруковуємо в цілості чи уривках. Частину матеріалів знайдете в англomовному відділі "Нашого Життя".

Добрий день!

Дорогесінька і любя моя Тетя! Я вас обнімаю й цілую з ніг до голови, за те що Ви мене тепер спасете наше життя.

Моя мама, навсюрно вже б не пережила такої голодної весни як була минула. А тепер вона вже не так журиться, вже маємо надію. Дорога тьотю в нас минулої весни їли котів, собак, людей. Дуже в нас була моя собака і її щось украло на м'ясо. Я весною трохи не вмер, потім коли я трохи піддужав від того що ви вже знаєте, з маминого письма, проробив ціле літо коло трактора і зараз не маємо й кришки хліба в хаті. Я зараз покищо служу на пошті телефоністом, то як розживусь десь копійку то куплю якийсь кусок хліба, а то побільше голодуємо.

Люба Тетя! Я коли одержу від вас листа, або мама, то напишу Вам багато про життя взагалі в УССР.

А тепер прошу допомогти нам чим зможете.

Жду ответа, на цьому оставайтесь здорові й здорові й урешті, обнімаю й цілую вас, і всіх всіх американських людей.

Коля. / Коля /
1983 рік
Кобальце

Подаємо текст повижчого листа з деякими конкретними змінами, задержуючи стиль автора листа.

Добрий день!

Дорогесінька і любя моя Тетя! Я вас обнімаю й цілую з ніг до голови, за те що Ви тепер спасете наше життя.

Моя мама напевно вже б не пережила такої тяжкої й голодної весни як була минула. А тепер вона вже не так журиться, вже маємо надію. Дорога тьотю в нас минулої весни їли котів, собак, людей. Дуже в нас була моя собака і її щось украло на м'ясо. Я весною трохи не вмер, потім коли я трохи піддужав від того що ви вже знаєте, з маминого письма, проробив ціле літо коло трактора і зараз не маємо й кришки хліба в хаті. Я зараз покищо служу на пошті телефоністом, то як розживусь десь копійку то куплю якийсь кусок хліба, а то побільше голодуємо.

На обороті листа читаємо:

Люба Тетя!

Я коли одержу від Вас листа, або мама, то напишу Вам багато про життя взагалі в УССР. А тепер прошу допомогти нам чим зможете.

* * *

В мамі сейчас немає ні чобіт, ні спідниці і нема за що купити, бо як є копійка то на хліб.

Я дуже радий, що мені є куди писати і буду переписуватись.

Жду ответа. На цьому оставайтесь здорові й здорові й урешті, обнімаю й цілую Вас і всіх, всіх американських людей.

Коля

ВІСТІ З СОЮЗУ УКРАЇНОК

"Союз Українок" у Львові звернувся на днях до міжнародного жіноцтва з відозвою в справі положення на Великій Україні. Цю відозву надруковано в формі летючки в чужих мовах та висилається її до міжнародних і чужоземних жіночих організацій, до жіночої преси та до поодиноких визначних чужинних діячок.

До жіноцтва всього культурного світу!

ЖІНКИ!

В нечуваному горю, яке переживає під цю хвилю український народ на землях т. зв. Української Соціалістичної Радянської Республіки, ми, Українки Галицької Землі, звертаємося до Вас, Сестри усіх країн, за підтримкою — за допомогою!

Україна вимірає від голоду! Це не є легкодушно кинена фраза, ні перебільшення! Не зважаючи на всі намагання більшовицького уряду закрити перед світом правду, ця правда кричить жахливим голосом крізь усі кордони: в судорогах голодової смерти вється населення плідючих земель України, колишнього шпихліра Європи!

Ось жменька цифрових даних із двох повітів центральної України, з повітів калинівського й козятинського: в селі Заливанщина вигибло останньої зими від голоду й виснаження 2000 осіб на загальне число 3500; в селі Куманівка — 1200 осіб на 3000; в селі Губинці — 800 осіб на 1600; в селі Сашанськ — 700 на 1500; в містечку Самгородок — 800 на 3000. Факти ці маємо від уроженця тих обшарів; за їх абсолютну достовірність ручить поважане в нашому суспільстві ймення. Тисячі листів з мольбами за допомогу, за рятунок від голодної смерти, що їх одержують наші численні інтелігентні та селянські родини, свідчать ясно про те, що голодує не одна частина суспільства, не один район, а ціле поголовно населення на всьому широкому просторі Радянської України.

Час жнив, що для всякого, де б не жив він, селянина є порою матеріальної полекші — на Україні є порою голоду та жахливих подій. Вже задалегідь відділи червоноармійців обсадили лани дозріваючого збіжжя; яке призначено перш за все для російських промислових центрів, для червоної армії, та для експорту. Слухлим від голоду відбирають останню мірку збіжжя, останню надію. Опірних масово розстрілюють. Тож не диво, що чужинні журналісти, яким, не зважаючи на заборону більшовицького уряду, вдалося передістатися на навіщену голодовою катастрофою українську територію, стверджують: якщо населення цієї країни не одержить іззовні видатної підмоги, 75 його відсотків вигине черговою зимою від голоду.

Не будемо довго зупинятися над причинами страшної катастрофи, яку переживає Україна: вони

надто відомі. До цього жахливого стану довела цю країну природних багатств, невідповідальна й страшна в наслідках більшовицька державна господарка. Господарка божевільних експериментів колективізації; господарка рабівницько-колонізаційна, що в користь метрополії (Московщини) забирає окупованій країні навіть найпотрібніше до нужденного животіння.

Московсько-більшовицькі окупанти, що поконали (1917-1920) армію молоді української Народної Республіки тільки завдяки розкладовій, демагогічній агітації між селянством (обіцяючи йому "землю і волю"), пішли на безпощадне винищування того самого селянства.

Чи відомо Вам, що при будові балтійсько-біломорського каналу згинуло понад 200.000 цвіту українського селянства, т. зв. середняків і куркулів?

Чи відомо Вам, що на каторжних роботах у концентраційних таборах Соловецьких Островів та інших "пекол на землі" на льодяних побережжях північного океану згинуло кількості тисяч того селянства за ось такі провини, як опір у приступленні до колективу чи неспроможі заплатити державний податок? Про українську трудову інтелігенцію нема що й казати! Десятки тисяч її згинуло в льохах Чрезвычайки чи Г.П.У., розстріляні без суду під "стенками", на каторжних роботах і ін. Дійшло до того, що в останньому році розстріляно видатних більшовиків-українців за те, що вони не досить гаряче захоплювалися методами Москви в нищенні останків автономії У.С.С.Р. (Конар-Палашук, Лапчинський), а інших доведено до того, що вони покінчили самогубством, як самотнім засобом протесту (пролетарський письменник Хвильовий, співробітник Леніна — комісар освіти Скрипник). Аранжовано монстр-процеси, на яких морально й фізично стуртуровані вчені й діячі мусіли опльовувати самих себе.

Великого вченого, одного з найбільших істориків сучасності, проф. М. Грушевського заслано в Москву де він, живучи в злиднях у сутеренах, захворів цингою й осліп!

Все це діється серед мовчанки цивілізованого світу. Щойно в останніх часах помітно в християнських колах деяких європейських країн відрух протесту й бажання помогти. Відповідальні чинники держав — мовчать. Сховавши в теку недавно заключені з більшовиками "пакти неагресії" чи торговельні договори (яких предметом є м. ін. те саме криваве збіжжя України) прижмурюють очі на "внутрішні справи" "заприяженої держави", мовчать льоляно, чекаючи кінця більшовицького експерименту. Визначний французький політик, провідник великої партії, об'їздить Радянські Країни, оглядає здвигнені жертвою нечуваних терпінь державні установи, приготовані на показ зразкові колгоспи і т. ін. і впевнює публічну опінію своєї Нації, що її "впроваджено в блуд", та що все йде якнайкраще в цьому найліпшому зі світів..."

Українці демонструють проти голоду в Україні — 1933 р. в Нью-Йорку.

Ukrainians demonstrating against the famine in Ukraine. — 1933.

Жертва голоду на Україні.

A casualty of the famine in Ukraine.

ЗОЯ КОГУТ РІК 1933

Тихо на вулицях... Порожньо й тихо!
Вікна хатин — наче очі мерців,
Темно стирчать нашорошені стріхи,
Пні без гілок — як в молитві ченці...

Тихо в селі... Не ганяються діти,
Мати не кличе. Вози не скриплять.
Сонце шукає когось, би загріти,
Вітер шукає — когось наздіднать...

Марно шукати... Від хати до хати
Ходить голодний, безпомічний жах...
Бачиш: сидить умираюча мати
З вже почорнілим дитям на руках...

Хліба благає... І горне до себе
Тіло, яке ще не встигло пожити...
Чим завинили вони проти Тебе
Боже? За що їх караєш, скажи!

Скільки ще з голоду, мук і сваволі
Мають померти, щоб Ти їх почув?
Як нам докликатись ліпшої долі?
Скільки ще треба терпіння і плачу?

Чом не караєш, скажи, винуватих?
Тих, що мордують невинне життя?
Небо мовчить... Умираюча мати
Мертве йому простягає дитя...

А між тим змії більшовицької пропаганди, не зважаючи на всі офіційні заперечення, розповзаються широко й далеко та непомітно, однак послідовно розкладають суспільний лад держав. Що несуть натомість? Гляньте на Україну, й зрозумієте!

Оце звертаємося до Вас, жінки всіх націй, країв і континентів, всіх клас, партій і конфесій, звертаємося до Вас з голосом, що просить допомоги, що кричить рятунку!

Ви, зорганізовані жінки всього світу, яких гуманність навчилися ми цінити, працюючи поруч з Вами в міжнародних жіночих організаціях, — зробіть усе, що можете, щоб не дозволити червоним сатрапам безкарно знущатися над безборонними! Зробіть усе, що в Ваших силах, щоб голодуючим України принести поміч!

Ваша скоординована й плянова діяльність мусить довести до змін відношення світу до більшовицького уряду, до змушення цього уряду припинити ганебне винищування нашої нещасної Батьківщини. Розворуште сонне сумління Ваших чоловіків,

синів і братів, що займають у Ваших країнах відповідальні державні становища й жадайте від них того почуття міжлюдської солідарності й справедливості, які не дозволяють брататися з убійниками!

Не приглядайтеся мовчки тому ганебному явищу, що в одній частині світу мільйони людей гинуть голодовою смертю, тоді коли в інших гине збіжжя, в фабричних печах топлять кукурудзою, затоплюють каву, овочі й інші середники поживи! Домагайтеся міжнародньої акції в напрямі негайного перекинення тих продуктів на Україну!

Не дозвольте людськості брати на свою совість страшної відповідальності за небували по своїх розмірах в історії злочини червоної диктатури на Україні! Бо хто не протиставиться тим злочинам — цей стає співником Москви в її кривавому погромі Україні.

За "Союз Українок"

Мілена Рудницька, голова. Ірина Лунева, секретарка.
Львів, вересень 1933 р.

Заховуємо правопис оригіналу.

ФРАГМЕНТИ ІЗ СПОГАДІВ КЛАВДІЇ БУРЕВІЙ-САПОРОВСЬКОЇ

(В ОБРОБЦІ ОКСАНИ БУРЕВІЙ)

Клавдія Іванівна Буревій-Сапоровська — вдова українського письменника-театрознавця Костя Буревія, який був розстріляний у "Кіровські дні" в грудні 1934 року.

Української школи у Москві так і не відкрили, хоч там у 1920-х роках було до півмільйона українців. Щоб навчати доньку по-українському довелося нам в 1929 р. переїхати до Харкова.

Дві кімнати, що дісталися нам в обмін на московські, були дуже великі і гарні. Це були їдальня і бібліотека в дорогому, колись, панському помешканні.

Єдине, на що звернув увагу Буревій, це те, що в їдальні було 6 дверей. Тобто, все, що говорилося у нас, було чути в сусідніх кімнатах (в одній — жив слідчий НКВД, а в другій — єдиний партієць в домі) і в коридорах. — А мешкало в цій квартирі 6 родин; було 6 столів у кухні, 6 примусів, 6 зовсім різних людей чи родин за походженням, освітою і становищем у світі.

З 18-ти родин, що жили в головному будинку і флагелі, було лише 2 родини українців: ми і партієць Кириченко. Цей будинок колись належав кафешантанній співачці, яка під час революції продала його квартирантам Пеккерам. Вона дістала лантух паперових грошей, які знецінилися. У Пеккерів — будинок конфіскували.

Обидві сторони не могли забути своїх втрат. Могучий бас "шансонетки" обвинувачував домовласників Пеккерів в усіх смертних гріхах (в гибелі Росії теж).

Учиняв крик у дворі п'яний "русский человек" Храмов. Він брудно лаяв хахлів і жидів. — Сусіди-євреї не звертали уваги: мовляв, чого можна чекати від примітивів. Далеко більше їм боліла справа українізації. А той факт, що Собінов (СОБІНОВ!!!) співав Логенгіна і Ленського в опері по-українському*, страшенно їх обурював.

Наш приїзд дуже розчарував сусідів: "Говорили — писатель из Москвы, а он — украинец!"

Голод на Україну підкрався непомітно. Влітку 1929 р. ми були вражені кількістю продуктів на базарах. Тут було все, навіть кури були у продажу. А помідори, дині, кавуни, черешні — цього ми просто і не бачили у Москві. Всі шість примусів в нашій кухні безперестанку були в роботі, з усіх вікон неслися приємні запахи смачних страв.

Почалася колективізація, і помаленьку стали зникати продукти з базару. Спочатку лише ціни дуже підскочили, але з часом стало важко будь-що купити. Почалися труднощі з хлібом.

На початку 1930 року запровадили карткову систему.

Весною 1932 р. місцевком письменників провів збірку грошей на городину і картоплю (по базарних цінах). В кінці листопада картопля, буряки і капуста були привезені. Все було приморожене і при відтаванні перетворювалося на гнилу масу. Городину ми перемивали, витирали, висушували і споживали.

Придїли за картками для всіх були різні, залежно від соціального стану людини і характеру її праці.

Найвищу категорію мали партійні діячі, вищі службовці наркоматів, директори великих підприємств та службовці НКВД. Таких у нашій квартирі було три родини. Ці люди в своїх закритих розподільниках могли купувати кілограмами м'ясо, цукор, масло, олію, ковбасу, сир та білий хліб.

Робітники тяжкої промисловости (шахтарі, металюрги) діставали першу категорію: 800 гр. хліба, цукор, товщі, крупи, консерви.

Робітники заводів з легшою роботою: 600-400 гр. хліба, крупи, зрідка цукор та олію.

Службовцям видавали 300-200 гр. хліба і дещо з круп.

Це так для голів родини. Утриманцям (дружині, дітям) видавалося по 200-100 гр. хліба, а часом не належалося нічого.

Хліб видавався щодня в крамницях коло місця мешкання, лише тим, хто був там зареєстрований — прикріплений. Інші продукти видавалися "пайкою" раз на тиждень за певними талонами. Якщо хліба чи продуктів в цей день не привозили — талони пропадали.

Для "лишенців" (людей, позбавлених права голосу — духовенства, колишніх купців, поміщиків) лишався єдиний шлях: купувати хліб у спекулянтів по ціні 10 карбованців за кілограм. В 1932-33 рр. з'явилися крамниці з комерційним хлібом по ціні 5 крб. за кілограм. В одні руки давали 1-2 кг.

Коло цих крамниць завжди було багато селян, що приїздили до міста купити хліба. Вони часто ночували в черзі і міліція розганяла їх та поливала водою із шлангів, щоб вони не псували вигляду столиці. Часто ці селяни помирили від голоду в черзі або на хідниках міста. Їхні трупи рано-вранці підбирали спеціальні вози.

Письменників поділили на три групи. Перша категорія: партійні активісти, редактори газет і жур-

Черга за комерційним хлібом у Харкові в 1933 р. (крамниця ліворуч за кадром).

Bread line in Kharkiv in 1933.

Голод на Україні 1933 р. Труп померлого від голоду на вулиці Харкова.

Hunger in Ukraine — 1933. A corpse on the street in Kharkiv.

налів, марксистські критики. Було серед них і кілька добрих письменників, пізніше знищених. Друга категорія: добрі, але не партійні письменники, або погані, але партійці або комсомольці. Третя категорія: непартійна маса, або ті, кого вже не друкують і вважають ідеологічно чужими. Ми потрапили до третьої категорії.

Кость діставав 600 гр. хліба, я і дитина по 200 гр. На приділ давали крупи (пшоно або перлівку-шрапнель), камсу (дрібна, дуже солоня рибка), рідко оселедець, замість цукру іноді видавали повидло (яблука, сливи переварені з патокою) або цукерки-подушечки (карамельки з повидлом усередині). Ці цукерки були дорогі, хоч виглядали препогано: зіплені до купи — їх розрубували зважуючи.

Головною їжею був хліб, з домішкою проса, кукурудзи та інших злаків, глевкий, недопечений (тоді він більше важив). Сухарі з хліба були тверді мов камінь.

До пайків додавали "навантаження" у вигляді лаврового листу, кориці, чи перцю в зернах (все це було дуже дороге). Давали пляшку олії плюс кілограм лаврового листу.

В ці роки найбільш популярними стравами харчів були: вінегрет (салата з буряків, квашеної капусти і картоплі), фаршмак (перемелена на м'ясорубці камса з цибулею і вареною картоплею) та "ікра" з синіх баклажанів улітку.

Письменники мали їдальню в будинку Блакитного. Обіди там також поділялися на категорії. Перша мала рагу, гуляш, печеню, борщ з м'ясом і солодке: оладки, блинці або сирники з солодкою підливою. Друга — той же борщ, але менше м'яса і без третьої страви. Третя — борщ без м'яса, пюре або каша з м'ясною підливою або котлеткою, в якій переважав хліб. Ціна обідів усіх категорій була однаковою — 2 крб. 50 коп. Я брала лише два обіди (для нас це було дуже дорого).

На базарах за астрономічну ціну можна було купити всі дефіцитні товари і продукти. Відповідальні партійці тримали служниць, які спритно спекулювали приділами.

Біда була з керосином (гасом). Привозили його нерегулярно, але тут допомагали діти. Вони вже знали, що за 10-15 кварталів суне процесія. Попереду напів-жива конячина з барилом, позаду жива черга з бідонами. Діти повідомляли мамів, черга

росла. Нарешті поводир зупинявся і довго трубив у ріжок. Тут збігалось ще більше люду. Тоді продавець сповіщав: сьогодні талон такий-то. Гасу завжди було менше ніж талонів. Невикористані талони пропадали. В нашому домі багато людей картки на хліб і на гас віддавали Храмцову, а він їм все це відпродував по базарним цінам.

В цей час я працювала вчителькою в російській 82-ій школі, на Чернишевській вул. Третина моїх десятилітніх учнів була дітьми партійців, чекістів і відповідальних робітників. Всі ці діти приносили з дому бутерброди: білий хліб з маслом, ковбасою чи сиром. Їли ж вони так, щоб іншим було заздрісно. Тому їх нещадно лупцювали, а бутерброди виривали з рук. Доводилося "багатих" під час перерви замирати в непровітрений класі, але і там були бійки "багаті" віднімали їжу в "найбагатших".

По закінченні навчання натовп мамів та служниць уже чекав біля школи щоб ескортувати свої чада додому, але і при них "буржуїв" нещадно били голодні "хулігани".

Зима 1932-33 року була для нас убивчою. Опалення серед зими перестало діяти. Все охопив холод і жах. У великій кімнаті замерзала вода. Всі ми перемістилися в кабінет Костя, там поставили грубку-буржуйку.

Грошей не було — Буревія не друкували. Все ще з'являлися його книжки, але за них давно було заплачено. Нові речі не допускалися до друку. Буревій був небажаним буржуазно-націоналістичним елементом (Микитенко, Грудина, Хвиля його нещадно лаяли).

Готові до друку спогади Муратової-Пясковської, Сабініна, Кропивницького, що їх редагував Буревій, його книга про історію Комедії (з розділом "Сміх Гірняка"), тюремні мемуари "Мертві петлі", комедія-буфонада для Курбаса — все було зупинене й заморожене.

Де-не-де з'являлися статті під псевдонімами: Варвара Жукіна, Нахтенборенг. Весною 33 р. було надруковано його рецензію на "Бориса Годунова" в Харківській Опері. Була вона блискуча, лише заголовком "Народ безмолвствует" (остання ремарка Пушкіна до драми) перевертала все це шкереберть: такого голоду, як на Україні не було за жодного царя.

Ми продали друкарську машинку, почали продавати унікальну бібліотеку Буревія. В цей час, в березні 1933 року, в Костя трапився черговий приступ хвороби. Туберкульоза сідалної кістки в нього була наслідком перебування у Володимирській в'язниці, ще 1922 року.

Температура, втрата свідомости. Друзі день і ніч чергували у його великій кімнаті, боячися що от-от прийде кінець. Одвезли до лікарні, там зробили ще одну операцію і спрямували до Туберкульозного інституту в Одесі.

Ми з Поліщуком відряджали ледве живого Буревія і коли потяг рушив, обнялися плачучи, бо вже не надіялися побачити Костя живим.

*Найславніший російський тенор Собінов протягом року брав лекції української мови і вимови в нашого московського приятеля П. Опанасенка. Знав напам'ять майже всього Шевченка.

Відправивши з дому Костя і Оксану, я лишилася без копійки. Моя вчительська зарплата наперед була вибрана й витрачена. Обіду для себе я не брала. Грошей на пайку не було. Я приєдналася до дружини художника Северина і стала разом з нею продавати пайковий хліб. За виручені гроші викупувала пайкові крупи і інший харч, бо ж хворого мужа й анемічну дитину треба буде чимсь годувати, коли вони повернуться додому.

Одного разу в "Слові" (там був наш розподільник) видали на приділ камсу. Камса була іржава. Жінки відмовлялися брати її. Я взяла, переміла, з'їла, і втруїлася... Сечовий міхур перестав працювати.

Лікарі хотіли покласти мене до лікарні, але місць не було. Приписали мені ліжковий режим і молочну дієту!!! Щодня я приходила до лікарні на складні маніпуляції — штучно виводили сечу з міхура. Їла я рідесеньку пшоняну кашку.

Сусідці Вейлахер у трамваї всипали за пазуху жменю вошей — Хулігани! Босяки! І куди дивиться міліція?!

Це був прояв ненависти і призирства до тих ситих, випещених "буржуїв".

* * *

Данько, мій зять, був малим, про голод чув, але не розумів, що воно таке. Мешкали вони в пригороді і щоб відвідати бабусю (що теж жила поза містом), треба було робити пересадку на залізниці в Харкові. От, що він згадує:

Голодні, обірвані, не по-городському одягнені діти (одне менше другого) заходили у вагон і проспівували пісню безпритульників. Дуже популярна пісня з фільму про безпритульних після революції "Путевка в жизнь" — 1931 р. Перший в СРСР звуковий фільм. (Наперед передбачали нову зміну сиріт.)

Позабыт, позаброшен, с молодых юных лет,
Я остался сиротой, счастья, доли мне нет.
И умру я, умру я... похоронят меня
И никто не узнает, где могилка моя.

Потім проходили по вагону і прохали милостиню. Він завжди просив у батька грошей, щоб дати їм власноручно. У його пам'яті ці моменти залишилися на все життя.

Діти ховалися на станції, по-під вагонами поїздів, а коли поїзд рушав, чіплялися на нього. Безпритульні купами крутилися на привокзальній площі. Їх забирала міліція, але виловити всіх, очевидно, було неможливо. Спали вони мов собачата по різних закутинах, на кришках люків центрального опівання, бо звідтіля тепло проходило. Піднімали кришки люків і залазили в середину, але це було небезпечно, бо тікати було нікуди, якщо облава. Навіть слово "облава" чого варте. Адже ж облави робили на диких звірів.

* * *

В наших, ще московських друзів — Склярів народився син. Скляр в цей час уже був редактором якогось журналу. У Клави пропало молоко. За пайковий хліб, крупи та гроші вона знайшла жінку-матір, яка кожного дня зціджувала їй у пляшечку материнського молока. Одного дня я зустріла Клаву у місті і ми

Голод на Україні 1933 р. Масові могили жертв голоду в околиці Харкова.

Hunger in Ukraine — 1933. Mass graves near Kharkiv.

разом рушили додому. Ми побачили малого семилітнього хлопчика під парканом. Біля нього на газеті лежала зварена картоплина. Хлопець її не їв, каже — не може ковтати. Опустилася Клава навколішки й почала вливати йому в рот материнське молоко. Хлопчик ковтати не міг. Сказав, що його скоро заберуть туди, куди одвезли мертву матір.

Синочок Клави помер. Вона не хотіла в це повірити і не розлучалася з мертвою дитиною. Вона носила дитину на руках, замовляла труну, виписувала дозвіл на могилу, а ночувала з мертвою дитиною в нас — я впустила її і Скляра в кабінет Костя (він тоді лікувався в Одесі).

На п'ятий день пішли на цвинтар хоронити немовля. Скляр ніс труну в руках. Біля брами цвинтаря сиділи, лежали, снували голодні селяни. Деякі були страшні: з ранами на босих ногах, набрякли обличчя, а самі — кістяки. Біля церкви так само лежали люди, ще живі. Біля них снували теж голодні селяни, які носили вмираючим воду. Одна з жінок наблизилася до Клави, що тримала в руках малу труну.

— І у вас горе!!! А мої усі діти перемерли, а я їще ходжу... А як у вас, у місті гарно: зелень довкола, квіти повсюди... Пані у вишиваних сукнях красуються (пошитих з наших рушників)... А у нас, на селі, всю траву і листя поїли"...

Було в нас кілька зварених картоплин, кілька сухарів (твердих мов камінь). Жінка взяла, подякувала:

— Хай вам Бог помагає, а нам уже не допоможе.

Поховати дитину і в цей день не вдалося. Клава залишилася ночувати на цвинтарі з живими мерцями.

* * *

7-го серпня 1932 року вийшов закон про покарання (аж до смертної кари) тих, хто розкрадає державне майно. Це стосувалося селян, які на скошеному полі, після того, як снопи вивезли, збирали колоски, що лишилися на землі гнити і проростати. Уряд вирішив виморити голодом непокірних українців, які не хотіли колгоспів і могли стати у майбутньому загрозливою силою.

Почалися "кампанії": посівні, уборочні, прополочні. На села стали надсилати людей з міста, студентів, службовців. Керували "кампаніями" активісти-комсомольці.

Трапалося це в день. В помешканні не було нікого. Я повернулася з лікарні і лягла спочити.

Збудила мене голосна розмова: у сусідів сварилися.

Я впізнала голоси Марусі і її нареченого, поета-комсомольця, Юрка К.

— Замість того, щоб у вишиваній сорочці, з букетом польових квітів красуватися на обкладинці журналу: Ударниця полів — Маруся Така-то! Подалася, мов дурна, на "буряки"!!! Треба було взяти посвідку в лікарні про хворобу.

— Телер побачила, що там робиться? (Маруся плаче.)

— А чи знаєш, що в тому селі були випадки людодійства? Тому, вас оселили в полі! (Маруся плаче.)

— Та нікому не розкажуй, що бачила, бо за контрреволюційну пропаганду потрапиш на Соловки.

Юрко пішов, Маруся плакала. Про те, що я мимоволі, чула цю розмову, я сказала їй багато років пізніше.

Жили вони в клуні, серед поля. Поблизу не було ані річки, ані ставка. Воду до пиття їм привозили в бочці.

Вода смерділа, була поганою. По роботі лягали спати брудними, не митими. Шлункова хвороба з'явилася одразу і вже на другий день студенти не вийшли в поле. Ліків не було. Іжі "саботажникам" не видавали. Додому хворих не відпускали: мали перебути там весь зазначений час.

Врятував Юрко (своїм партбилетом) і привіз Марусю додому. Братова не впустила Марусю до чистої хати — доки не позбудеться вошей і корости.

* * *

Про свої вражіння від "прополочної кампанії" 1933 року розповідала **Алла Давиденко**. Вона потрапила до села, де з 120 дворів лише в 35 ще жевріло життя. Комсорг вияснив студенткам, що всі оті голодні — куркулі, що позакопували хліб у землю, щоб не здавати державі. Так їм і треба! Нехай конають! Допомогати "куркульні" було заборонено. В хаті, де розмістили студенток, ще була жива господиня, з малою донькою на руках, скелетиком з обличчям старушки — всі інші діти вже помиралі. Сказала, що навесні приїхали комісари, вимагали заховане зерно. Перетрусили усю хату, садibu — зерна не було. Тоді забрали всі рештки крупів та гороху, що лишилися на харчування всієї родини. Те саме зробили і іншим людям. Трави і листя ще не було. Стали вимирати. Ті ж люди, що пішли в город по хліб — не повернулися, десь там погинули.

Розповідала Алла і про колгоспні ясла, куди матері віддавали дітей, коли йшли працювати в поле. Повертаючися, дізнавалися, що діти вже померли. В яслах малих годували солоною камсою, без хліба. Випивши дуже багато води, вони засинали і часом не прокидалися.

Спогади про цей час Алла Давиденко опублікувала в книжці своїх оповідань*.

Наша родичка, — Ганна Олексіївна Яценко, розповіла таке:

"Мене послали на уборочну в одне з сіл, поблизу Санжар, на Полтавщині. Це було колись багате хлібне село. Я працювала на Першому Млині в Харкові, в матеріальній базі бухгалтером. З весни почали посилати на прополку буряків, потім на косовицю сіна, під кінець літа на косовицю, в'язання снопів, а потім на молотьбу. Отут і я попала.

Коли нас везли туди, у вагоні появилася комсомолець і почав нас підготовляти і пояснювати, куди ми їдемо. Пам'ятайте, він говорив, що ми можемо зустріти такі картини, що не всякий витримає, але не переймайтесь тим — пам'ятайте, що це "вороги народу"... Як побачите голодних — не давайте їм нічого, бо всі вони куркулі — вороги народу. І т. д., взагалі агітація і залякування.

В селі, в яке ми приїхали, стояли порожні хати, напіврозвалені, але коло печі стояли кочерги, рогачі та інше приладдя селянської господині — тільки ні одної живої душі, ані людей, ані якої живої тварини, навіть собаки. В колодязі вода засмерділася. Спинитись тут було неможливо. Комсомолець перевіз нас поруч в інше село. Картина та сама: люди вимерли і ніякої живої тварини. Але там він знайшов одну цілу хату і ми виявили в другій половині хати — двоє пухлих, голодних людей, мати і син, ще живі. Вони уже не могли вставати. Нам заборонили з ними навіть говорити.

Комсомолец сказав: "Хто буде ділитися їжею, або говорити з ними — той буде такий же "враг народа со всеми последствиями". З нами була прибиральниця, яка нам варила і пекла перепічки. Борозна мукомольний трест не пожалів та й "шрапнелі" (яшна крупа, перлівка), то як на голод, то нас годували непогано, бо ми і вдома не мали хліба, але тяжко було ковтати, знаючи, що поруч умирає з голоду двоє живих істот. Ми почали ділитися їжею, непомітно від "начальства" і коли ми кінчили нашу кампанію, люди стали на ноги.

Робота була від темноти (вставали ще затемно) до темноти. Я працювала коло молотарки, це дуже тяжко, бо поки машина не спиниться ніколи передихнути. Спали ми на долівці, на поїденій мишами трухлявій соломі, а щури й миші бігали довкола.

Повернувшись додому, я довгий час була під тяжким впливом баченого. Перед очима стояло порожнє село, в якому ще недавно були люди, рогачі та кочерги коло печі, глиняна підлога з величезними дірами, що прогризли щури та миші. Єдине, що задовольняло — що підняли на ноги двох людей.

В селах вимирали селяни, в містах арештовували людей.

Один за одним помандрували на далеку північ сотки українських письменників. (Слідом за жертвами пішли туди ж марксистські критики і партійна верхівка.)

Живими лишилися лише тичиноподібні — тихі та слухняні.

Україну звільнили від її ворогів: творчої інтелігенції і хліборобів.

З доповіді, яку виголосила О. Буревій на запрошення 64-го Відділу СУА 18-го вересня 1982 р.

* **Алла Коссовська**. Ціна душі. Вид. Корби. 1977

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ П'ЯТЬ ДНІВ НА ТИЖДЕНЬ
/КРІМ ПОНЕДІЛКА І ВІВТІРКА/
ВІД ГОД 1 — 5 ПО ПОЛ.

ВИСТАВКА "УКРАЇНСЬКІ КИЛИМИ" В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

Понад сто людей заповнили 17-го вересня 83р., в день відкриття виставки, залю на 4-му поверсі Українського Музею в Нью-Йорку і милувалися красою українських килимів.

Відкриваючи виставку, голова Управи УМ, д-р Богдан Цимбалістий сказав, що Музей має колекцію з 80 килимів, з яких сьогодні показує 15. Виставка, триватиме до 13-го листопада. Куратор виставки — Любов Волинець.

Д-р Цимбалістий нагадав, що килимарство, одна з галузей українського народнього мистецтва, відоме з документів 10-го століття, найбільшого розквіту досягло у 17-му і 18-му століттях, занепало в кінці 19-го століття. Відродження українського килимарства прийшло на початку 20-го століття стараннями дослідників і любителів народнього мистецтва. У Центральній і Західній Україні були організовані майстерні, в яких ткали килими за старовинними зразками. Сьогоднішня виставка показує килими, зроблені в періоді від 1890-х до 1930-х років.

Виставка килимів чудово оформлена. Директор Музею, мистець Марія Шуст, і всі співробітники УМ приклали чимало зусиль, щоб по-мистецькому розмістити килими на стінках, відповідно до їх розмірів і щоб при тому кольори поряд виставлених килимів були в гармонії. Добровольці Люба Артимішин, Марія Даниш і Анна Никифоряк багато допомогли у підготовленні килимів до виставки — робили невеликий ремонт і підшивали тасьму.

Відкриття виставки в Українському Музею. "Українські килими" фото — І. Рожанковська.

Голова Управи Українського Музею д-р Богдан Цимбалістий відкриває виставку "Українські килими"

President of the Ukrainian Museum. Dr. Bohdan Cymbalysty at the opening of the Ukrainian kilim exhibit.

Каталог до виставки українською і англійською мовами, що його підготувала Любов Волинець, містить дані про розвиток килимарства, його техніку і орнаменти. Вміщені фотографії виставлених килимів і дані про них. Мистецьке оформлення каталога — Арета Бук.

Opening of the Ukrainian kilim exhibit at the Ukrainian Museum. September 17, 1983

Деталь рушника з Українського Музею, використаний на картці Об'єднаних Націй — Фонду допомоги дітям.
Embroidered detail from a reproduction of ritual cloth (Rusnyk). Courtesy of the Ukrainian Museum to benefit UNICEF.

УКРАЇНСЬКИЙ РУШНИК НА КАРТЦІ ЮНІСЕФ

Приблизно два роки тому Український Музей в Нью-Йорку відвідали представники ЮНІСЕФ. Вони були захоплені виставленими експонатами, а головним чином зразками українських вишивок та рушників. В розмові з директором Музею виявили бажання сфотографувати деякі вишивані експонати щоб згодом видати з них картки. ЮНІСЕФ знаний з видання карток для різних okazji, прибуток з яких завжди йде на допомогу для освіти дітям усього світу.

За кілька тижнів прийшли фотографи та сфото-

графували кілька вишиваних рушників обіцяли дати знати котрі зі сфотографованих експонатів будуть вибрані для видання карток. Довший час не було жодної чутки. Несподівано кілька тижнів тому до Музею прийшла пачка від ЮНІСЕФ, в якій були картки їхнього видання. На картці взір рушника з колекції Українського Музею в Нью-Йорку. На відворотній сторінці подано в трьох мовах (англ., франц., еспан.) інформацію про рушник та що він належить до колекції рушників Українського Музею в Нью-Йорку.

Л.В.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

У світлу пам'ять **Матери-Страдниці Софії Почапської-Кілярської** складаю 1000.00 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею,

Н.Н.

по 500.00 дол. — Товариство "Самопоміч", Мирон і Ірина Руснаки, Мирослав і Іванна Мартинці;

496.00 дол. — дохід з обіду 47-го Відділу США;

300.00 дол. — Орест і Ірина Гафтковичі з нагоди успішного закінчення студій сина Ераста;

по 100.00 дол. — Анастасія Смеречинська, Ольга Навірна;

по 50.00 дол. — Ольга Овсянецька, Богданна Тарнавська в пам'ять мужа Володимира, Людвик Бах в пам'ять дружини Стефи, Мирон і Олена Тицькі, Марта Б. Крамарчук, Юрій і Евдокія Боберські;

30.00 дол. — Ольга Малаховська зі сином і донькою;

20.00 дол. — Степан і Ольга Ганушевські;

по 10.00 дол. — Л. Лиман, Ірена Трачук, Пелагія Кулик, Олена Довгалюк, Степан і Стелла Сорохтей,

Щиро дякуємо!
Дарія Байко

ДАТКИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

500.00 дол. — Марія Чучман;

по 50.00 дол. — д-р Юліан і Ольга Гной, Таня Сиротюк;

25.00 дол. — Андрій і Тамара Кобзар;

20.00 дол. — Роман Левицький;

по 10.00 дол. — Микола Трипак, Соня Барусевич, Остап Миськів, Микола Трипак, Михайло Боївка, Борис Калюшик, Олександр Крайчик, Евдокія Стуларик;

по 5.00 дол. — Петро Івасишин, Микола Бучинський, Віктор Влашин, Степан Шуя, Євген Пашин, Степан Ганчарик, Павло Беца, Осип Дрогомирецький, Володимир Кульчицький, Володимир Горський, Євген Пакуш, Омелян Лесюк;

Щиро дякуємо!
Дарія Байко

Даток на відкритий раніше Фонд Оленських-Петришинів

200.00 дол. — М. і І. Оленські

Замість квітів ст. 33

Дарунки до бібліотеки гл. обкл.

ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ольга Гайдук, Марлтон, Нью Джерзі. — 2 лейбики, 1 сорочку, 1 свитку з Лемківщини.

П. Ганушевська, Провіденс, Р. Айленд — 1 керсетка, дзьобня, пояс, обгортка.

Ірина Гошовська, Нью Йорк, — макітра, (кам'яна і дротова-на), макогін, моздзір з 1920-их років з Радехівщини.

Йосиф Гаджера, Чікаго, Іл. — 2 мужеські сорочки зі Стрийщини, різьблена тарілка, 2 вишивані подушки, 1 вишиваний рушник, 2 вишивані доріжки, 15 вишиваних серветок різної величини — все зі Стрийщини.

Василь Гіна, Нью Гейвен, Конн. — буковинський мужеський стрій (сорочка, штани і пояс).

Ольга Гной, Нью Йорк — спідниця, запаска, кабат, крайка — село Підпечори, Станіславівська область, 1920-ті роки.

Віліям Дерлиця, Гартфорд, Конн. — гроші Української Держави (4 банкноти), гроші Австро-угорської держави (5 банкнот).

Зеновія Зарицька, Плейнвю, Н.Й. — килим з 1925-28 років, витканий в Глинянах.

Марія Івасютин, Йонкерс, Н.Й. — 1 пара жіночих чобіт, золі підбиті дерев'яними кілочками (колишній власник Іванна Мудра).

Ольга Карпишин, Йонкерс Н.Й. — килим з 1850-их років, прабабка О. Карпишин, Савина Руденська сама пряла, крашила та ткала цей килим. Основа і піткання з вовни.

Олена Качала, Озон Парк, Н.Й. — два маленькі килимчики, виткані килимаркою з Косова в таборі Регенсбург в 1946/47 роках.

Ксеня Колотило — шлюбний пояс з 1900 року з села Брочнівці, повіт Сторожинець, Буковина.

Оксана Ленець, Покіпсі, Н.Й. — гроші Української Держави (10 банкнотів), альбом поштових значків, виданих з різних нагод на еміграції, Українською Державою і Советським союзом, всього 142 поодиноких значків і 4 таблиці комплексів.

Марія Мороз-Сосняк, Йонкерс, Н.Й. — 2 вишивані рушники з села Олеша, Івано-Франківської обл.

Клементій Рогозинський, Н.Й. — 2 гердани, 7 писанок, 1 пташка з короваю.

Володимир Сворака, Н.Й. — 3 пари чобіт з села Підпечори, Івано-Франківська область.

Анна Стецина, Нью Бронзвік, Н.Дж. — жіноча вишивана сорочка з села Підгородище, повіт Бібрка.

Володимир Сушків, Н.Й. — металевий лускоріх з 1930-их років з Гуцульщини.

Ярослав Тесарович, Веніс, Фльорида — ліжник з-перед 1935 років з Гуцульщини.

Тамара Тимчишин, Німеччина — вишивка низинкою із села Зелена коло Надвірної.

Просимо в дописах, списках пожертв, нотатках "замість квітів" і інших манускриптах писати виразно імена і прізвища в українській чи англійській мовах (залежно від тексту). Невирозумне письмо спричинює неприємні помилки. Дякуємо за старанне приготування матеріалів надсланих до редакції!

Редкція і адміністрація "Нашого Життя"

Анна Ткач, Філядельфія, Па. — керсетка з села Свобода Золота, пов. Бережани, з 1930-их років.

Пилип і Софія Турко (покійні) — килим з робітні М. Короленка "Гуцульське Мистецтво", з 1920-30-их років. Цей килим був переданий музеєві від родини покійних, за посередництвом Зеновія Квіта.

Розалія Фенчинська, Нью Йорк — 1 пара мужеських чобіт з 1930-их років.

Ольга Целевич, Нью Йорк — дівочий стрій з Черкащини з 50-60 років (керсетка, запаска, плахта, вінок і стрічки).

Лідія Яців, Кергонксон, Нью Йорк — запаска з села Тужилів, повіт Калуш, з 20-их років.

Дякую

Марія Шуст, директор УМ

ДАРУНКИ ДО КРАМНИЧКИ:

Емілія Воляник (33-й Відділ СУА) — 1 вишивана подушка;

Олена Качала (64-ий Відділ СУА) — 1 гердан;

Евдокія Барнич (5-ий Відділ СУА) — 2 подушечки, 1 закладка;

Павлина Будзол (5-ий Відділ СУА) — 2 подушечки;

Текля Кушнір (5-ий Відділ СУА) — 1 закладка;

Евдокія Климишин (5-ий Відділ СУА) — 3 серветки;

Марія Глушок (19-ий Відділ СУА) — 4 столові серветки, 3 малі серветки, 5 футлярів на окуляри;

Іванна Ратич (65-ий Відділ СУА) — 4 закладки;

Галя Оберишин (83-й Відділ СУА) — 4 кожушки для ведмедиків, 7 крисань для ведмедиків, 4 форми на кожушки.

Щиро дякуємо
Христина Певна,
завідуюча крамничкою

ПРОСИМО СПРАВИТИ

Редакція "Нашого Життя" одержала листа, який містимо:

Філа-фія, 29, червня 1983 р.

*Хвальній Редакції
"НАШОГО ЖИТТЯ"*

Ми горді, що журнал СУА "Наше Життя" в травнево-му числі видрукував "Слово..." проф. І. Шевченка й статтю проф. О. Прицака "Чому я вибрав тему: Походження Русси?".

Рівночасно звертаємо Вашу увагу, що на стор. 7-й в другому рядкові передостаннього абзацу мало б бути:

*Не вживали письма для секулярних справ.
Бо — вони "теж ще не дійшли..." Бо ж насправді "У відміну від арабів та обох Римів — вони" ще не могли його вживати.*

*З правдивою пошаною і
признанням —*

М. Михалевич

ВІТАЄМО ТИХ, ХТО НАРОДИВСЯ В ЖОВТНІ

ШАТРАВКА ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ
нар. 6 жовтня 1950 р.

ЧУЙКО БОГДАН МИХАЙЛОВИЧ
нар. 10 жовтня 1919 р.

ШКАРОВСЬКИЙ АНАТОЛІЙ СЕРГІЙОВИЧ
нар. 15 жовтня 1955 р.

ЮДИНЦЕВА ГАЛИНА ІВАНІВНА
нар. 20 жовтня 1938 р.

СІЧКО ВАСИЛЬ ПЕТРОВИЧ
нар. 22 жовтня 1956 р.

МАЛИШЕВ ЛЕОНІД МИКОЛАЙОВИЧ
нар. 25 жовтня 1928 р.

САРАНЧУК ПЕТРО СТЕПАНОВИЧ
нар. 26 жовтня 1926 р.

ТЕРЕЛЯ ЙОСИП МИХАЙЛОВИЧ
нар. 27 жовтня 1943 р.

ПРИВІТАЙТЕ ТИХ, ЩО НАРОДИЛИСЯ В ЛИСТОПАДІ

1. ЗАРИЦЬКА Катерина Миронівна — 4 листопада 67 років (нар. 1916 р.). Її адреса: 281370, Волочиськ-І Хмельницької обл., вул. Залізнична, 48.

2. МАЗУР Дмитро Дмитрович — 5 листопада 44 роки (нар. 1939 р.). Його адреса в таборі: 431200, Мордовская АССР, Теньгушевский р-н, пос. Барашево, учр. ЖХ-385/3-5. Адреса матері Ольги Захарівни: 260310, Житомирська обл., Малинський р-н, с. Гута-Логанівська.

3. ШАБАТУРА Стефанія Михайлівна — 5 листопада 45 років (нар. 1938 р.). Її адреса: 290017, м. Львів-17, вул. Кутузова, 116, кв. 2.

4. ШНІРМАН Семен Давидович — 8 листопада 26 років (нар. 1957 р.). Точна адреса його табору в Вінницькій обл. невідома. Адреса родини (мати Фаїна Григорівна, дружина ЗАДИГЕНСЬКА Єлизавета Хаскелівна, дочка, нар. в березні 1983 р.): Кримська обл., м. Керч, вул. Кірова, 79, кв. 31.

5. МОША Віктор Кузьмич — 9 листопада 48 років (нар. 1935 р.). Його адреса в таборі: 265452, Ровенська обл., м. Сарни, с. Катеринівка, уст. ОР-318/46. Адреса дружини Ніни Михайлівни: Харківська обл., м. Дергачі, вул. Лермонтова, 1.

6. КРАСІВСЬКИЙ Зіновій Михайлович — 12 листопада 54 роки (нар. 1929 р.). Його адреса в засланні: 626236, Тюменська обл., Ханты-Мансийский р-н, пос. Луговой, Общежитие. Дружина АНТОНІВ Олена Тимофіївна перебуває з ним у засланні.

7. АНТОНІВ Олена Тимофіївна — 17 листопада 46 років (нар. 1937 р.). Перебуває в засланні з чоловіком КРАСІВСЬКИМ Зіновієм Михайловичем (див. вище).

8. ХЛІВНИЙ Михайло Іванович — 19 листопада 62 роки (нар. 1921 р.). Його адреса в засланні: 678620, ЯАССР, Усть-Майский р-н, пос. Усть-Мая, ул. Октябрьская, 20, кв. 1. Адреса дружини з 8-ма дітьми: 329203, Миколаївська обл., Миколаївський р-н, с. Новобогданівка.

9. МУРЖЕНКО Олексій Григорович — 23 листопада 41 рік (нар. 1942 р.). Його адреса в таборі: 618263, Пермская обл., Чусовской р-н, пос. Кучино, учр. ВС-389/36-І. Адреса дружини Любові Павлівни з двома дочками (1969 і 1979 рр. нар.): 252154, м. Київ-154, Русанівський бульвар, 5, кв. 58. Тел. 55 18 46.

10. АЛТУНЯН Генріх Ованесович — 24 листопада 50 років (нар. 1933 р.). Його адреса в тюрмі: 422950, Татарская АССР, г. Чистополь, учр. УЭ-148/ст-4. Адреса родини (мати Ірина Петрівна, дружина Ріма Петрівна, дочка Олена (1962 р. нар.): м. Харків, вул. Космонавтів, 4, кв. 84. Адреса сина Олександра (1958 р. нар.): 125171, Москва, Ленинградское ш., 9, корп. 2, кв. 259.

11. АНТОНОВ Павло Іванович — 25 листопада 26 років (нар. 1957 р.). Його адреса в таборі: 342228, Донецька обл., Тельманівський р-н, сел. Мирне, уст. ЮЕ-312/1-7-72. Адреса матері Неоніли Іванівни і сестер Віри та Надії (обидві нар. 1960 р.): 316013, м. Кіровоград, вул. Котовського, 41.

12. РУБЛЕНКО Анатолій Тимофійович — 25 листопада 34 роки (нар. 1949 р.). Його адреса в таборі не відома. Адреса родини (дружина Любов Яківна, дочки 1978 і 1979 рр. нар. та син 1981 р. нар.): 327037, м. Миколаїв, вул. Шефська, 34.

13. БЕЗСОНОВ Володимир Іванович — 27 листопада 34 роки (нар. 1949 р.). Його адреса в таборі: 612870, Кировская обл., Верхнекамский р-н, п/о Лесной, пос. Заречный, учр. К-231/2-17. Адреса родини (дружина Світлана Іванівна, син 1975 р. нар. і дочки 1976 та 1978 рр. нар.): 274008, м. Чернівці, вул. Полігонівська, 2.

14. МАКСИМОВ Олександр Миколайович — 27 листопада 24 роки (нар. 1959 р.). Його адреса в таборі: Черкаська обл., Уманський р-н, с. Старі Бабани, уст. ЕЧ-325/92-8-82. Адреса матері Галини Андріївни (теж у таборі): 270059, м. Одеса-59, уст. ЮГ-311/74.

СКІЛЬКИ УКРАЇНЦІВ ДОПОМАГАЛО СВОЇМ БЛИЖНІМ — ЖИДАМ?

Скільки розмов було між моїми знайомими, між Вашими знайомими та й рештою українців на цю тему? Напевно майже кожна з нас чула подібні висловлені жалі.

— "Пані Любо, знову ця сама історія! Знову стаття про життя одного жидівського науковця: як це він народився у Польщі, та як це українці його родину знищили..."

— "Ох, пані Світляно, на жаль, ми вічно бачимо цю непослідовність у журналістів, чи радше у їхніх редакторів. Усе добре, що діялось на терені України, то для них це було або в Польщі, або в Росії. Та якщо визначний українець народився під владою однієї із цих країн, то його звуть поляком або росіянином..."

— "І як нам, пані Любо, цю справу поставити відкрито? Як домагатися справедливості? Головно, коли така логіка пов'язана із ще більшою непослідовністю: коли на тім самім терені всі організовані злочини (під не-українською владою!) кожний раз приписувані майже виключно українцям!"

— "Ну, й звичайно, рідко коли редактор помістить спростування. Хіба що у маленьких газетах чи журналах. Та майже ніколи у тих, що найважливіші, що мають найбільший вплив на публічну, чи й світову опінію."

— "Отже, пані Любо, що ж нам робити? Доки ми можемо завжди бути жертвами такого знущання — чи у товаристві, чи у пресі?"

— "Ми бачимо вже деякі спроби викрити односторонній підхід у наукових працях. Маємо у Філадельфії товариство проти знеславлення нашого імені. Маємо групу "Мідія коалишин". Та це ще так мало, пані Світляно!"

— "Нам потрібно мати приклади, треба мати плян як і що нам робити. Кожна з нас окремо. Кожний відділ СУА також."

— "Позбираймо думки. Та не чекаймо на інших, щоб за нас зробили. Що буде для цього якась організація, буде якийсь комітет і за нас це полагодить."

— "Отже, що ж, наприклад, можемо уже, самі, робити?"

— "От, якби ми так пошукали осіб, що допомагали жидам (чи євреям — як хто звик, до якого терміну, що його уживаємо без будьякого бажання принизити). Потрібно точних особистих описів."

— "Маєте рацію. Маю знайому, якої батько, гімназійний учитель на Волині, пан І., переховував та го-

дував по 20-25 жидів, поки їх передавав на наступний пункт по дорозі до втечі. За переховання однієї особи німці загрожували розстрілом. А що ж тоді за таке число? Яке ж це велике ризико було для пана І. та його рідні, дітей?"

— "Звичайно, добре було б, якби самі урятовані могли відкрито про це сказати й подякувати українцям, правда?"

— "Одна з наших покійних письменниць, п. І., намагалась такі розповіді позбирати. Та мала приклад: одна урятована жидівська родина сказала своїм українським приятелям тут, в Америці, щоб вимагали від них чого тільки хочуть, але не публічної, чи на папері подяки..."

— "Чомусь пані Світляно, така людська вдача, що радше буде приставати із сильним ворогом, як із покривдженим приятелем... Тому саме нам треба збирати факти!"

— "Прошу маєте факт. Пані З. розповідала, що в Галичині, у місті Стрий, при міських комітеті був українець-адвокат. Він улаштував контакти між жидами в гетті та українцями. Він звернувся до неї, щоб вона прийшла з малою дочкою у призначений час, до даної крамниці, і забрала зі собою дочку жидівки, (щоб виглядало ніби вона має дві, чи своячку), щоб так урятувати дівчину від загибелі. І пані З. погодилась зробити це зовсім незнаній жидівці. Вона наражувала тут і себе і всю свою рідню..."

— "Та чи це десь записано? Чи хтось знає про це та й тисячі, чи й мільйони подібних випадків?"

— "Мабуть мало хто, пані Любо! Замало самі про це говоримо, коли замало нам дякують за нашу поміч. Хоч не йдеться нам тут про подяку та вдячність, тільки про те, щоб не обертати справи в другу сторону і не робити з нас вічних жертв, кидаючи на нас вину за злочини інших, головно тих чужинців, що прийшли на Україну і знущались над нами і над жидами."

— "Може місцеві відділи СУА могли б почати такі банки описів добрих діл?"

— "Написані описи. Та й може ще й із нотаризованим підписом. Для історії."

— "Це добра думка, пані Світляно. У це наше болюче 50-річчя голоду також не будьмо самі невдячними. Згадаймо хто допомагав нашим братам пережити те пекло 1933 р. Може живуть ще такі, що це перейшли. Треба й у них розпитати і подякувати, якщо була від когось поміч."

БАТЬКИ, ЯКИХ ПРАКТИЧНО НЕМАЄ

Недавно, їдучи автом, слухала я радієвої реклами, яких багато, та на які звичайно не звертається навіть уваги. Але в цій одній мені якось дуже багато дали до думання наївні але які правдиві у практиці слова. Рекляма мала переконати, що добре мати завжди зі собою відому кредитову карту "Емерікан Експресс". І з цієї причини фіктивний батько і муж розповідає, як він, постійно роз'їжджаючи по світі в справах своєї праці, є так рідким гостем дома, що мусять показати свою карту "Емерікен Експресс", щоб виказатися дружині та дітям хто він такий.

Розуміється цей ніби-то жарт сильно перебільшений, але щось трохи таки в ньому правди, як розглянемося в нашому доквіллі. Майже кожний чоловік та батько тепер дуже важко працює, щоб вдержатися у великій економічній та фаховій конкуренції. Часто після цілоденної бюрової праці, він ще має додаткові курси для покращання знання, а і додаткові заняття, подорожі тощо.

Українським мужам і батькам до того ще приходить і громадська праця, різні засідання, сходи хору і т.п. І все це разом складається на те, що практично батьки і ті діти, які ще перебувають дома, при родині мають дуже обмежені спільні години.

Дуже часто, коли батько приходить з праці додому, молодші діти вже сплять, а старші зайняті наукою і не мають можливости на розмови з батьком. Скільки також разів буває таке, що батько наскрізь втомлений довгим днем праці, напругою, їздом автом чи поїздом немає ані охоти, ані сили посвятити ті короткі вечірні години для дітей та для близького з ними контакту. Чи буває також щоденно, щоб ціла родина сідала разом до вечері та спокійно і вичерпно обговорювала події дня, а передусім, щоб діти могли з обома батьками поділитися переживаннями і проблемами в школі, чи в Пласті?

Мало залишається на те в українських родинях і під час кінця тижня. Звичайно субота виповнена школою українознавства, лекціями, заняттями в молодечих організаціях, а неділя товариським життям чи імпрезами.

У висліді, чи не є воно так, як у цій рекламі, що батьки, особливо українські батьки, стають такими

гостями дома, що може не раз справді треба б їм представитися своїй родині?

Як це однак сумно, що наше теперішнє життя допровадило до такого стану, що поклато на батьків стільки обов'язків та вимог, що вони стали лише скромними співучасниками духового розвитку своїх дітей, залишаючи левину частину його матерям.

Але в сьогоднішніх обставинах і багато матерів заміняло виховання дітей на фахову працю, а радше стараються погодити одне з другим, а воно ніяк не вдається.

Все це, і одне і друге, відчужує взаємно членів родини, бо не дає їм часу на спільне родинне життя, на спільне виховання дітей та на ділення співвідповідальности за нього. Тому не дивуймося коли щораз більше буде серед нашої спільноти тих усіх об'євів відчуження і похибок молоді, про які читаємо і чуємо щоденно в нашому американському доквіллі. Кожна дитина у розвоєвому віці потребує уваги і часу як матері так і батька. Коли цього не дістане, виховає її вулиця і товариші, а тоді дорога на манівці вже дуже проста та легка.

О-КА

УКРАЇНСЬКІ ВІРШІ ЗІ ЗАСЛАННЯ НІМЕЦЬКОЮ МОВОЮ

У видавництві Gerold und Appel, Postfach 700726, Hamburg 70 появилася збірка українських віршів І. Світличного, Е. Сверстюка, В. Стуса *Angst ich bin dich losgeworden, Ukrainische Gedichte aus der Verbannung* в перекладі Анни-Галі та Марини Горбач. Збірка започатковує серію східноєвропейського самвидаву в німецьких перекладах товариства Orient-Occident, що його заснував разом з представниками німецького культурного життя відомий літературознавець Лев Копелев, який живе від 1980 р. в Західній Німеччині.

У збірці крім поезій дві статті: Л. Копелева "Українська поезія — опора національної екзистенції" та А. Г. Горбач "Три поети групи шестидесятників". Книжка "Я спекався тебе, моя тривоже..." включає 16 віршів І. Світличного з "Гратованих сонетів" (Сучасність), 3 п'єски Е. Сверстюка та 62 вірші В. Стуса зі збірки "Палімпсести". Вона має 126 сторінок і коштує 19.80 м-к. Книжку можна набути в кожній книгарні.

Докінчення: СКІЛЬКИ УКРАЇНЦІВ

— "Це правда. Може й ми мали деяких друзів. Так, як мали ворогів. Ось наші гроші, в Америці, йдуть на те, щоб розшукувати тих, хто співпрацював із нацистами й нищив людей. Та чи цей самий закон не включає взагалі будьяку людину, що співпрацювала з будьяким режимом у вбиванні невинних людей? І скільки таких осіб, різних національностей, сюди приїхало, що нищили українців чи це під польською, чи німецькою, чи під російською владою?"

— "Це правда, що ми цього не підносимо. Може добре, бо бути мстивим не є добра прикмета. Але з другого боку треба вміти показати правдиву картину задля підкреслення фактів, але не пімсти."

— "То ж, повертаючись до нашого доброго діла: напевно хоч щодруга українська родина має хоч одну особу, що наражувала і своє життя, і життя своєї рідні, щоб допомогти ближнім, спеціально жидам. Позбираймо такі факти."

— "Це може бути досить повчально слухати про такі розповіді на сходах США. Жертвенність та гуманність треба плекати."

— "Ми часто є заскромні. Треба самим збирати факти для нашої історії. Правда?"

Любов Калинович

РОСТИК У ШПИТАЛІ

Ми залишили Ростика у шпиталі, куди його привезли 31-го серпня. (гляди "Наше Життя" ч. 8, вересень 1983 р. ст. 6-7).

Наступного дня, 1-го вересня д-р Любомир Кузьмак товаришив Ростикові в переїзді на операційну залю. Граючись бальюном, лікарі заспали його. Анестезистом був д-р Р. Трестіціо. Операцію перевів д-р Дж. Кайзей. Д-р Ольга Висата опікувалася малим пацієнтом, як спеціаліст-педітя. Після операції перевезли малого пацієнта, все ще у сні, до кімнати для видужуючих (recovery room) де були при ньому сестра Стефанія Ференц. Вночі була при ньому "прибрана" тітка Надя. Хоч Ростик до неї дуже "прив'язався", як це у нас казали ще в Гантері, то всетаки він, коли пробудився, кликав тата, який, очевидно, зразу приїхав.

Ростик після операції, на руках у свого тата. Зліва — Ганна Коренець, справа Аня Кравчук.

Rostyk, after his operation, on the arms of his father. Left — Hanna Korenec, Right — Anya Krawchuk

Лікарі передбачали, що перебування Ростика в шпиталі триватиме не один, а кілька тижнів. Але і тут зробив Ростик несподіванку так, що вже після трьох днів можна було його перевезти додому. Бо дім Ганки Коренець, яка добровільно і безкорисно запропонувала свій дім, як перший осідок приїжджих, став для Ростика рідним домом.

Впродовж тих трьох днів і ночей чергувалися при ліжочку хворого і товаришили йому вдень на переміну крім батька і тієї ж тети Гандзі ще Галя Мандзій і Надя Костик. Відвідували його теж референтка суспільної опіки СУА Аня Кравчук зі сином і інші, яких імена в тій хвилині редакції невідомі. Голова Союзу Українок Америки Іванна Рожанковська, була в постійному контакті з батьком і тими, які мали можливість особисто зустрічати хворого.

Ростик скоро прийшов до себе. Він очарував увесь персонал шпиталю, включно з адміністративним директором Джоном Філіпсом.

Лікарі висловили своє вдовolenня з перебігу операції. Згодом зняли з ручки гіпсову пов'язку, заступивши її бандажем, а опісля виїняли шви.

Очевидно, усі ті процедури не такі уже приємні, але Ростик зумів якось їх перейти, навіть не затративши свого милого усміху і радості життя.

Тепер він ходить час-до-часу на терапію, на ніч закладають йому на "великий палець" ортопедичну гумову пов'язку. Що кілька тижнів він відвідує лікарів.

Як сказано, лікарі висловлюють своє вдовolenня і вважають, що операція була успішна. Що буде далі, цього ще не можна передбачити.

Можемо тільки бажати Ростикові, щоб все гарно загоїлося, щоб ручка була здорова і зручна, а він щоб

Ростика відвідують у шпиталі. Зліва Галя Мандзій, Ростик і Кравчук. На другому плані Еміль Целюпа, Аня Кравчук, Ганна Коренець.

Visiting Rostyk in the hospital. From left: Rostyk, A. Krawchuk. In the back: Emil Cylupa, A. Krawchuk, H. Korenec.

Ростик виходить із шпиталю. Зліва репортер Нью Йорк Таймс-у, д-р Любомир Кузьмак, Ростик з батьком.

Rostyk leaving the hospital. From left: N.Y. Times reporter, Dr. L. Kuzmak, Rostyk and his father.

не втратив свого усміху, радості життя, довір'я людей і світу.

Батько Ростика Еміль Цилюпа, просив нас передати його щирю подяку усім, хто прийшов і приходить з поміччю не тільки у формі грошових датків, але у різних добрих, безкорисних ділах.

Видавництво Енциклопедія Британіка зголосилася до д-ра Л. Кузьмака з пропозицією прислати свого репортера, який хотів би перевести інтерв'ю не тільки з д-ром Кузьмаком і малим пацієнтом та його батьком, але теж із представницями організації, яка цю справу перевела. Голова СУА І. Рожанковська і референтка суспільної опіки Аня Кравчук мають умовлену зустріч у домі д-ра Л. Кузьмака, куди прибуде теж Ростик з батьком. Це передбачено на 2-го жовтня 1983 р.

Ростик працюється із працівниками шпиталю ст. Барнабас. Зліва Ганна Коренець справа Надя Костик.

Rostyk saying goodbye to the nurses and staff at St. Barnabas Hospital. Left: H. Korenec, right: N. Kostyk.

ДАТКИ НА ПОМІЧ РОСТИКОВІ.

Продовження

ВІДДІЛИ:

7-ий Відділ СУА, Акрон, Огайо

10.00 дол. Н.Н., по 5.00 дол. — Оксана Журовська, Євдокія Журовська, Стефанія Волошин, Уляна Білецька, Степан Журовський, по 3.00 дол. — Софія Шабат, Анна Храпко, Анна Мала, Татіяна Яцечко, Софія Куцик, Параскевія Когут, Анна Мотрович, Олена Йосеф, Іван Куцик, по 2.00 дол. — Анна Курило, Анна Жабінська, Марія Порховська, Софія Гошко, Антоніна Кулик, Розалія Луць, Анна Шабловська, Юлія Гайда, Зіна Нецкар, Вікі Тарас, Марія Роджерс, Марія Ковач, Анна Гойсак, Сальвіна Іваницька, Стефанія Фенкашин, по 1.00 дол. — Володимир Лесняк, Стефан Гудж, Катерина Шмайда, Юстина Кетчум, Дорися Будакі, Мілька Дідик, Розалія Цецюк, Євдокія Бергупа.

10-ий Відділ СУА, Філадельфія, Пенн.

20.00 дол. — Анна і Дмитро Матковські, по 15.00 дол. — Олімпія Гайдучок, Євгенія Онуферко, по 10.00 дол. — Іванна Возна, Євгенія Костюк, А. Дубіль, Г. Шекерик, А. Заброцька, Т. Томзяк, Ірена Петрівська, Євген і Анна Лопатинські, Ольга і Степан Лукасевичі, Ірина Козак, Володимир Пирський, Теофілія Книш, Є. А. Харків, Любомира Рубель, Олена Кульчицька, Олена Дяченко, Богданна Макух, Ярослав Масюк, Ростислава Матла, Ємма Послушна, Ірина Медуха, по 5.00 дол. — о. Тома і Софія Барипляки, Наталія Лопатинська, Наталія Котович, Оксана Рудакевич, Н. Мацьків, Галя і Мирон Утриски, Т. Ганушевська, Павло Кулинець, Євген Левицький, Олена Масюк, Мирослава Палевич, Богданна і Ірена Палевич.

13-ий Відділ СУА, Честер, Пенн.

По 50.00 дол. — 13-ий Відділ СУА, Лідія і Василь Кий, Ляриса і Мирослав Кий і Христя і Іван Піюта (разом), 20.00 дол. Софія Мельник, 12.00 дол. Сарахман, по 10.00 дол. — Ціхановський, Стефанія Рудницька, родина Панчо, Зубаль, Тамара Рац, по 5.00 дол. — Осип Ковальчук, О. Маршалок, О. Кізюк, Михайлович, Гравовий, Гарасим Маковський, М. Мамчин, Молодовець, Качмар, Анна Бугаєвська, Іван Кіхналя, Сося Страг, Стефан Микита, Стефан Пастушок, Марія Захарясевич, Ірена Назаревич, по 2.00 дол. — Кизик, Юлінос Романоский, Ольга Кухта, Н. Максимич, Захарясевич, Мері Комоноска, Б. Пастушок, 1.00 дол. — Марія Руда.

16-ий Відділ СУА, Міннеаполіс, Мінн.

50.00 дол. — Мирослава Наливайко, по 20.00 дол. — Мирослава Петришак, Анна Крамарчук, 15.00 дол. — Марія Крамарчук, по 10.00 дол. — Володимира Таращук, Теодозія Остап, Іванна Ленчук, Анна Бучек, Мирослава Тучалєць, Лідія Козак, Галина Салатин, П. Попадюк, Стефанія Тисовська, Іван Таратула, д-р Володимир Остап, Анна Мінкович, Марія Канюка, Олена Романовська, Ольга Луцик, Олена Карпак, Мирослава Павлишин, Ірина Плювак, по 5.00 дол. — Параскевія Близнюк, Катря Гуцал, Дарія Бушак, Олена Бенцаль-Карпак, Анна Артим, Ольга Гамота, Олена Березюк.

19-ий Відділ СУА, Трентон, Н.Дж. — 110.00 дол.

23-ий Відділ СУА, Дітройт, Міч.

25.00 дол. — Люба Стеца, 15.00 дол. — Люба Петрик, 14.00 дол. — 23-ий Відділ СУА, по 5.00 дол. — Мері Камінська, Варвара Таскі, Мері Нагорняк, Анна Верста, Євгенія Сенюк, Катерина Хоміч, Ніна Сухарська, по 2.00 дол. — Мері Гуменяк, Анна Месеренко, по 1.00 дол. — Емілія Єваніш, Анна Провальна, Стефанія Свірська, Анна Грабовецька, Євдокія Грицай, Галина Дворянин, І. Свистун.

35-ий Відділ СУА, Озон Парк, Н.Й.

25.00 дол. — о. Любомир Мудрий, 20.00 дол. — Гувовичі, по 10.00 дол. — П. Левицькі, Федус, Савицькі, по 6.00 дол. — Т. Білостоцький, Квасній, Глухі, Вітенко, по 5.00 дол. — Хала, Пригода, Крупка, Третяк, Віська, Опарик, Кармелюк, Захарчук, Варивода, Безубяк, Шоста, Сквіртянська, С. Шубяк, Юркевич, Балук, М. Савицька, Прибельські, Щудло, Гаврилович, Заброцький, М. Мудрик, Наливайко, Альвіно, Ф. Шубяк, 4.00 дол. — Петришин, по 3.00 дол. — Колодій, Кокольські, різні датки 104.00 дол.

38-ий Відділ СУА, Денвер Колорадо,

По 25.00 дол. 38-ий Відділ СУА, Ф.П. Василина, 15.00 дол. — Марія Кротюк, по 10.00 дол. — Марія Фіглюс, Анна Гончар, Теодозія Федак, А. Мосійчук, 9.00 дол. — Таня Гаєцька, по 5.00 дол. — Надія Хома, Надія Виннич, Дарія Яворівська, Нижнич, Оксана Мошинська, Іван Малькут, Павліна Цебрій, В. Крушельницький, Ганчарський, Іван Маканик, Наталія Крупська, Петро Романишин, Іван Венжівський, Стефан Левус, Джеймс Давн, Джозеф Шеппард, Любомир Колтунюк, Олекса Звездяк, Ярослав Стецюк, Софія і Іван Костюки, Марія і Євген Марковські, Дмитро Дутчак, Стефанія Стебельська, М. Кальба, Д. Жегет, С. Кравчук, Рушицький, А. Івашко, о. Павло Бабяк, по 4.00 дол. — Десмонд Біріль, Беймук, по 3.00 дол. — А. П. Смаль, Б. Громик, Давд, Б. Льовато, по 2.50 дол. Майстрик, Григоришин, по 2.00 дол. — О. Кесенко, А. Блека, Осип Матейчик, Іван Стебельський, Горчаківська, А. Гриник, Р. І. Пиріг, Ч. Петр, М. Биковська, А. Волошин, по 1.00 дол. — Віліям Клявс, Будка, Йосиф Цибух, С. Левченко.

41-ий Відділ СУА, Філадельфія, Пенн.

25.00 дол. Христіна Боднар, 10.00 дол. — Віра і Володимир Савчині, по 5.00 дол. — Наталія Вайда, Ірина Гельо, Анна Дзівак, Іван Басараб, Марія Люба, по 2.00 дол. — Мирослава Белей, Рома Савчин, М. Старобранська, Шишко, Марта Радомска, Катерина Тимошук, по 1.00 дол. — О. Кудляк, М. Бзаний, Йосиф Стибельський, Марія Герей, Анна Мачуска, М. Дукан, М. Карилюк, М. Романець, М. Кузьма, А. Максимюк, О. Равлюк, Катерина Муллен, Анна Кендух, Стефан Пендзей, М. Смелянський, Стефанишин, М. Кей, Ю. Боровські, М. Режима, І. Рзірман, Анна Свічинська, Василь Куропась, Варвара Шав, Стелля Шіклен, М. Яськів, Марія Спайх, Степан Юрчак, Ольга Радовска.

Продовження на стор. 22 і 36

Вісті з Централі

25-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ 55-ГО ВІДДІЛУ СУА, ЛОС АНДЖЕЛЕС

55-ий Відділ СУА, Лос Анджелес планує відзначити 25-ліття свого існування 16-го жовтня 1983 р.

Бажаємо успіхів у дальшій праці.

Підручник "Як робити прикраси на ялинку" — авторства членки Анастазії Смеречинської, виданий СУА спільно з Українським Музеєм, здобув високу оцінку на американському ринку і є на списку книжок, які поручається набувати.

Відділи СУА одержали їх в українській і в англійській мовах.

Зближається час базарів, книжка надається на дарунок на св. Миколая чи під ялинку.

Ціна примірника як в українській, так і в англійській мовах виносить 6.00 дол.

Дякуємо Відділам за труд у продажі підручника, а покупцям за піддержку фонду видань СУА.

XX Конвенція Союзу Українок Америки, яка відбудеться в травні 1984 року, відзначить історію українського жіночого руху.

СУА збирає друковані матеріали до історії жіночого руху, а також листування та свідчення учасниць і співтворців цього руху. До зібраних вже матеріалів до цієї теми ще бракує інформації з міжвоєнних років 1939 до 1945 років. У цих роках, хоча у надзвичайно важких обставинах, то все таки українські жінки продовжували, чи робили спроби організованої праці в Галичині, чи на еміграції.

Звертаємося з проханням до всіх осіб, які мають друковані, писані, чи інші матеріали — дати змогу СУА цими матеріалами покористуватися. Це можуть бути: звіти з праці жіночих гуртків в містах і в селах, на Україні чи на еміграції, спомин, записки, світлини та записані на магнітофонну стрічку свідчення (спомини) з цієї праці.

КАЛЕНДАРЕЦЬ

МУЗИЧНЕ МАТІНЕ — 72-го Відділу СУА, Нью Йорк, відбудеться 6-го листопада 1983 р. в Українському Інституті Америки — 2 Схід 79 вул.

Через касу пресової референтки 47-го Відділу вплинула вплата в сумі 50.00 дол. від Ірини і Ореста Гафтковичів на покриття коштів видання книжки мгр. Анастазії Смеречинської — членки 47-го Відділу — "Як робити прикраси на ялинку".

Щиро дякуємо за зрозуміння потреби видань Союзу Українок Америки, та щедру матеріальну піддержку.

Марія Крамарчук,
пресова референтка 47-го Відд. СУА, Рочестер, Н.Й.

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛАТИЛИ В ЛИПНІ І СЕРПНІ 1983 РОКУ:

3.000.00 дол.: Микола Бойчук, Спрінгфілд, Н. Дж.;

400.00 дол.: Григор і Лідія Костинюки, Ипсиланти;

по 300.00 дол.: Союз Українок, Відділ ім. Княгині Ольги, Сідней, Австралія, Василь і Анна Кравчуки, Апопка, Флориди;

по 250.00 дол.: Мирон і Люба Чолгани, Пассаїк, Н. Дж., Ярослав і Ірена Масюки, Філадельфія, д-р Андрій і Володимира Мацюрки, Елмвуд Парк;

по 200.00 дол.: д-р Володимир і Оксана Мигалі, Воррен, Мін., 21-ий Відділ СУА, Бруклін, Н. Й., Василь і Ліда Колодчини, Воррен, Мін., Анна Алискевич, Глен Гед, Степан і Ольга Приймаки, Ірвінгтон, Стефанія Мигаль, Дітройт, Міч., Степан Бойчук, Вашингтон, Д. С., д-р Антін і Слава Жуковські, Воррен, Міч., Самопоміч — Т-во Українців Америки, Дітройт, Міч., о. Юрій Бінковський, Бруклін, Н. Й., 91-ий Відділ СУА, Бетлегем, Збірна стипендія на яку впустили: по 15.00 дол. пані: М. Корчева, Д. Балазюк, А. Балазюк, І. Бачинська, Л. Кіндрачук, К. Загоцька, О. Кіпа, О. Цегельська, М. Федорів, У. Глинська і 50.00 дол. Надія Цегельська;

165.00 дол.: 24-ий Відділ СУА, Елізабет, Н. Дж.;

по 150.00 дол.: д-р Н. Теревус-Кмета, Йонкерс, Н. Й., Дарія Витвицька, Нью Йорк (200.00 дол.);

110.00 дол.: Степан Гук, Ірвінгтон, Н. Дж.;

по 100.00 дол.: Олімпік Комюніті Маркет, Ірвінгтон, Н. Дж., Катерина Шимків, Вест Гейвен;

по 75.00 дол.: Остап Миськів, Аліквіппа, Наталія Даниленко, Сомердейл (рата);

по 50.00 дол.: Олена Морозевич, Боффало, Н. Й., мгр. Володимира Михайлів, Честер (доповнення 200.00 дол. стипендії), д-р Теодор і Іванна Парфановичі, Боффало, Н. Й., Ярослав і Іванна Клими, Асторія, Н. Й., Марія і Роман Кецали, Чікаго, Ілл., Ярослава Фаріон, Чікаго, Ілл., Люба Шеремета, Чікаго, Ілл.;

по 25.00 дол.: Ольга Гнатишак, Вотервліт, Марія Жовнівич, Стетен Айленд, Н. Й., Марія Васько, Чікаго, Ілл.

Щиро дякуємо

Ірина Качанівська,
скарбничка стипендій СУА.

У десяту річницю смерті моїх найдорожчих і незабутніх покійних чоловіка **о. Юрія Гнатишака, дочки Софії та внука Юрія Ліщинських і сина Ореста Гнатишака,** складаю 25.00 дол. на стипендійний Фонд у Бразилії,

Ольга Гнатишак, Вотервліт

Просимо в усіх нотатках та дописах до "Нашого Життя" виразно писати імена і прізвища друкованими літерами.

Адміністрація і Редакція

ВІСТІ КОНВЕНЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

XX Конвенція Союзу Українок Америки відбудеться в днях від 25-го до 27-го травня 1984 р. в Нью-Йорку.

Екзекутива СУА запросила до співпраці діловий **Конвенційний Комітет під проводом Олександри Кіршак**.

Конвенційний Комітет складається з таких осіб: Леся Кіршак — голова, Лідія Козак — заступниця голови, Марія Даниш — протоколярна секретарка, Євгенія Івашків — кореспонденційна секретарка, Ірина Комар — касирка, Марія Томоруг — член Екзекутиви. Ірина Чайківська — голова Окружної Управи Нью Джерзі, Лідія Магун — голова Окружної Управи Нью-Йорку.

Адміністративна Комісія — Надія Савчук — голова, Лідія Закревська, Рома Шуган, Оксана Байко, Розалія Полчі — члени.

Реєстраційна Комісія — Леся Гой — голова, Євгенія Рубчак, Анна Рак, Анна Серант, Галина Білик — члени.

Банкетова Комісія — Стефанія Косович — голова, Марія Соробей, Оксана Лопатинська, Йоанна Лисинецька, Люба Горалечко — члени.

Програмова Комісія — Дарія Костів — голова, Теодора Бриттан, Ольга Ярух — члени.

Пресова Комісія — Олена Процюк — голова, Марія Ржепецька, Дорота Лозова — члени.

Видавнича Комісія Конвенційної Книжки — діє під наглядом Екзекутиви СУА. Ірина Чайківська — голова, Ліда Крамарчук, Світлана Марченко, Ольга Мочула — члени.

Екзекутива СУА буде подавати Відділам потрібні відомості для підготовки нарад Конвенції. Конвенційний Комітет буде подавати відомості зв'язані з ходом нарад, приміщенням Конвенції і делегаток та про інші потрібні адміністративні деталі.

Зараз можемо повідомити Округи і Відділи, що Конвенція відбудеться в готелі Grand Hyatt при 42-ій вул. і Лексінгтон. Це давній добре знайомий готель "Коммодоре". Зараз він перебудований, вигідний і модерний, приміщений в центрі міста.

Вже сьогодні Конвенційний Комітет запрошує членство до численної частини та пригадує, що потрібно постаратися про звільнення з праці, або зааранжувати наші хатні роботи так, щоб ми могли прибути на Конвенцію. Також заохочуємо наших членок почати відкладати по "кілька центів" щоденно на кошти дороги і перебування в місті. Справжній успіх Конвенції можна міряти кількістю її учасників, обмінном думок, нав'язаними знайомствами і дружніми гутірками. Кількість резолюцій не є доказом успіху, бо ж їх виконання залежить якраз від дружнього співжиття і співпраці членок організації.

Олена Процюк.

3 НАГОДИ

З нагоди **80-ліття інж. Лідії Бурачинської**, довголітньої редакторки журналу "Наше Життя" Окружна Управа із своїми Відділами Нью-Йоркської Округи пересилає "Дар Любові" **535.00 дол.** на видання праці Лідії Бурачинської:

100.00 дол. — Окружна Управа Нью Йорку;

по 50.00 дол. — 1-ий Відділ, 64-ий Відділ, 71-ий Відділ, 72-ий Відділ, 83-ій Відділ;

по 25.00 дол. — 21-ий Відділ, 35-ий Відділ, 62-ий Відділ, 82-ий Відділ, 103-ій Відділ, 104-ий Відділ, 119-ий Відділ;

10.00 дол. — 89-ий Відділ.

ВІДЗНАЧЕННЯ ПАМ'ЯТІ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ.

"Добитися статті в неприхильному "Plain Dealer" — це майже чудо" — пише Надія Дейчаківська. Але наполегливою працею можна все зробити".

Акція ознайомлення довкілля про голод в Україні 1932/33 рр., що її влаштувала Округа Огайо, була переведена обдуманно. Записано в першій мірі свідчення очевидців. Записи на ленті Округа відішле до Українського Гарвардського Інституту для використання при опрацюванні книжки про голод в англійській мові.

Сім організацій, що гуртують українських жінок у Клівленді, стали до спільної праці. Вони влаштували збірку сухих харчів під церквами і в бюрі кредитівки та передали допомогим агенціям міста Клівленду для роздачі між потребуючими.

Вислано пресове повідомлення з поясненням, чому жіночі організації відзначають пам'ять жертв штучного голоду на Україні в 1932/33 роках. "Жертви голоду ніколи не були відзначені, не поставлено їм пам'ятника. Вони вмирали самотньо і забуті! І трагічно при тім, що ті які вчинили цей злочин, ніколи не були ніким потягнені до відповідальності."

Наступні українські жіночі організації, що почувалися до обов'язку освідомити довкілля про злочин затаєний Москвою: Жіноче Товариство св. Андрея, Жіноче Товариство св. Йосафата, Сестрицтво св. Анни (Церква св. Володимира), Сестрицтво св. Ольги (церква св. Покрови), Український Золотий Хрест, Союз Українок Америки, Організація Оборони Чотирьох Свобід України.

Інтерв'ю голови Округи Огайо Надії Дейчаківської, що було поміщене у згаданій вже газеті "Plain Dealer" з дня 14-го серпня 1983 р., яка має понад 500 тисяч читачів, було дуже інформативне. Н. Дейчаківська зазначила, що голод не був наслідком невдалих зборів. Він був пляново подуманий для насильного переведення імперіалістичних і економічних плянів советського уряду. Фактично, інформує інтерв'ю, голод мав на меті викоринити українську культуру, яка втримувалася на селі, коли міста легше було русифікувати.

Московська пропаганда замовчувала і цензурувала усі вістки про трагічну ситуацію на Україні. Н. Дейчаківська навела часописи світу, що їх репортери повідомляли, що діється на Україні. Проте світ мовчав і не дав допомоги голодуючим людям.

"Кожна вістка про злочинні почини уряду, який дальше є при владі, повинна дістатися до відома світу".

Ще нині свідки голоду бояться виявити свої імена, щоб не пошкодити рідні, що дальше живе на Україні.

Надія Дейчаківська поінформувала про поважну історичну працю, яка готується до друку, якої автором є Роберт Конвест. Вона навела студії Дж. Е. Мейса над статистичними даними про населення в Україні в роках наступних по 1933 р.

Інтерв'ю було переплітане трагічною розповіддю про тих, що його пережили або що знали про ці події з оповідань рідних.

В газеті були поміщені образи — ілюстрації тогочасних подій: "Земля" Богдана Певного, "Людина" Івана Марчука і портрет "Невідомого чоловіка" Володимира Свириденка.

Це була добре обдуманна і корисна акція Округи Огайо. Голові Надії Дейчаківській, Окружній Управі, членкам СУА, Управам і членкам інших організацій належить погратувувати за почин і його виконання.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXV РІК ВИДАННЯ

ЖОВТЕНЬ 1983

СФУЖО ЗАПОЧАТКУЄ ВІДЗНАЧЕННЯ 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЧОГО РУХУ

На передодні IV Світового Конгресу Вільних Українців, Екзекутива Світової Федерації Українських Жіночих Організацій відбуде наради Управи, в днях 28-го і 29-го листопада 1983 р. в Торонто, Канада.

У нарадах Управи візьмуть участь члени Екзекутиви, Управи, Референтки і представниці Складових Організацій СФУЖО з різних країн.

Початок ділових нарад запланований на 9-ту год. рано, в понеділок, 28 листопада 1983 р.

В полудень, на пошану жертв трагічного голоду в Україні 1932-33 роках, запланованого і переведеного московсько-більшевицьким окупантом, буде виголошена доповідь в часі голодного обіду.

Пополуднева програма призначена 100-річчю Українського Жіночого Руху, в рамках якої буде до-

повідь, висвітлення прозірок історичних постатей і діяльності організованого жіноцтва з коментарем та панеля молодих жінок на тему: "Сучасність і візія майбутнього".

Увечері, того ж дня, буде святкова вечеря, в програмі якої буде доповідь, монтаж і мистецький виступ.

У вівторок, 29-го листопада 1983 р. продовжуватимуться ділові наради Управи.

Точніша програма й інформації про наради й імпрези СФУЖО будуть своєчасно подані в українській пресі.

Екзекутива СФУЖО запрошує українські організації і громадянство до численної участі в усіх імпрезах.

НА СМЕРТЬ ВИЗНАЧНОЇ УКРАЇНКИ — МАРІЇ ПАСТЕРНАК

*Все перетвориться в попіл,
В хвилі Першооснови,*

*Лише навів не вмируці
Зерна Любови... (Опесь Бердник)*

— "Я умираю... Все обернеться в спомин..." з трудом шептали уста. Її погаслі, колись такі блискучі, блакитні очі глянули на нас наче з далекої далнини.

— "Кохались ми близько жили, приязно..." знов шептали мертво посинілі уста — "тепер я на стежці позасвітній..." Стогін перехопив мову, спазми болю корчили лице.... Увійшла мед-сестра.

Ще так недавно, два-три дні. А тепер оце спокійно-тихо спочиває в домовині пані Марія Пастернак. Немає тут біла труни ні чоловіка, славного археолога, ні дитини, ні сестри, ні брата. Нікого з роду, з родини. Невеликий тільки гурт давніх приятельок з управи Дому І. Франка і тих, що високо цінили Марію Пастернак, непересічну жінку, велику людину в усіх ситуаціях нелегкого життя, бурхливих подій. Маєстат смерти шепче молитви, дописує останню сторінку книги Її земної мандрівки. І друзі шепчуть молитви, переглядають сторінки великої книги, що з роками споловіють, зітре їх час.

— Ні, ні! "навік невмируці зерна Любови"! Оті "зерна" потіхи, заохоти, піддержки в дискусіях, зустрічах, телефонічних розмовах, навіть у час довгої її недуги. Ці зерна не пропали, а зродили тривалі діла в праці шкільній, в мистецьких імпрезах усякого рода, в театральних починах, у журналістиці, в громадській діяльності. Навіть у студіях україністики в Оттавському, Торонтонському університеті. І помагала усім не тільки словом, але й своїми рецензіями, оглядами, окремими статтями в пресі, в журналах. Сама ж бо знаменито писала ще в Україні ще в 1932 р. про хоре-

ографію, як згадує про це Лідія Бурачинська: "Її статті появлялись у журналах і часописах і знайомили читачів з цією галуззю мистецтва. У нарисах "Душа і танок", "На службі Терпсихори", "Давня і сучасна пантоміма" відкривався новий погляд на цей складний шлях спроб і шукань, яким ішов тоді мистецький танок. З послідовністю ентузіяста продовжувала це діло й на еміграції." (Марія Пастернакова, *Українська жінка в хореографії*", ст. 20.).

З цієї ділянки мистецтва залишила вона в нашій культурній скарбниці унікальну студію про українське модерне мистецтво танку, висвітлювала українські елементи, що їх вносять у світове мистецтво наші мистці танку. Без сумніву українська наука завдячує їй капітальну працю Ярослава Пастернака "Археологія України", вона бо в дуже тяжких обставинах дала своєму чоловікові моральну піддержку і повну допомогу. Майже до кінця життя в домі Івана Франка несла духову поживу людям, своїми гутірками з нагоди релігійних і національних свят, з нагоди фільмів, виїздів, прогулянок і т.п., вела хроніку Дому, заповнюючи журналики своїми завжди цікавими статтями.

Її духовість відзначалась особливою прикметою, в кожній бо проблемі, в кожній тяжкій справі уміла побачити щось ясного, відкрити промінь надії, показати дорогу розв'язки і нові обрії. Незвичайну цю прикмету духа Марії Пастернак відчували і близькі приятелі і дальші знайомі і високо цінили її благородний вплив. Тож і справді всі "зерна" її гарного життя, залишаться "навік невмируці".

Олександра Ю. Копач

ОЛЕНА ПРОЦЮК — ЗАСТУПНИЦЯ ГОЛОВИ СФУЖО ОБРАНА ЗАСТУПНИЦЕЮ ГОЛОВИ СВІТОВОГО РУХУ МАТЕРІВ*

На загальних зборах цієї організації у Парижі що відбулися у травні ц.р., О. Процюк було вибрано заступницею голови. Головою стала Женев'єв Кольбок (Genevieve Colboc) жінка-архітект, що живе у Парижі.

Світовий Рух Матерів (МММ) постав у Парижі заходами францужанки І. Мансо і латвійки О. Бацкіс. Ця організація має консультативний статус міжнародної неурядової організації (non-governmental organization — N.G.O.) при Об'єднаних Націях, має право участі у нарадах різних органів і агенцій О.Н. з правом дорадчого голосу. О. Процюк є представницею МММ (Movement Mondial des Mères) в Об'єднаних Націях.

З початком 50-их років СФУЖО стало дійсним членом МММ, ціллю якого є оборона інтересів дитини, матері й родини. В Нью Йорку МММ є заступлене в ЮНІЦЕФ і ЕКОСОК. У Франції МММ співпрацює з ЮНЕСКО та веде дослідну роботу. МММ перевело досліди над вихованням дитини від 0-3 років та над підготовкою молоді до подружнього життя. За останні 3 роки МММ перевело анкету на тему ролі батька і матері в родині. Щороку МММ влаштовує Міжнародні Студійні Дні на різні теми.

П. К. Штуль, яка живе у Парижі заступає інтереси СФУЖО в МММ. П. М. Митрович (СУФранції) на окремі доручення СФУЖО бере участь у різних європейських конференціях, які є пов'язані із МММ або й інших.

О. Процюк, у відповідь на запрошення МММ і на доручення СФУЖО, погодилася заступати МММ в О.Н. Користі з того мають обидві організації: МММ, яке потребувало репрезентації в О.Н., бо це заактивувало його співпрацю з О.Н. і СФУЖО, яке завдяки цій співпраці має безпосередний доступ до інформації і міжнародних подій у міжнародному жіночому світі. Тут слід нагадати виступи О. Процюк на форумі О.Н. в обороні жінок-політв'язнів. Теж і участь МММ і СФУЖО у Конференції Жіночої Декади у Мехіко (Трибуна 1975 р.), співдію обох організацій у Міжнародному Році Дитини (1979 р.). Тоді СФУЖО створило окрему Комісію Року Української Дитини (під проводом І. Пеленської) яка мала цілу низку гарних успіхів у різних країнах. СФУЖО, як член-кореспондент Міжнародного Року Дитини (ЮНІЦЕФ) у Женеві склало окремих письмовий звіт та брало участь у заключних нарадах МРД в ЮНІЦЕФ у Нью Йорку. СФУЖО і надалі співпрацює із групою Оборони Прав Дитини у Женеві. Врешті, у 1980 р. СФУЖО брало участь у черговій Конференції Жіночої Декади у Коппенгагені (Форум—1980 р.). Користі із нашої співпраці з МММ є багатогранні — чи то участь у міжнародних конференціях, чи підготовка до тих, у яких наше жіноцтво бере участь, чи то ознайомлення із матер'ялами і напрямними світових акцій. Це все розвиває думку, дає поштовх до праці. Родяться нові ідеї і нові методи праці, які жіноцтво

Олена Процюк — вибрана заступницею голови МММ.
Olena Prociuk, Vice President of M.M.M.

вплітає у свою програму чи вчиться того, що йому цікаве і потрібне.

З нових подій на терені МММ можемо віднотувати побажання МММ щоб О.Н. призначило окрему сесію — чи "рік" — родині. Це побажання підтримали різні організації та О.Н. погодилися відзначити Родину окремою сесією Генеральної Асамблеї у 1985 р.

Теж і справа миру турбує МММ. Коли О.Н. звернулися із закликом до співпраці для відзначення Міжнародного Року Миру у 1986 р., МММ у своїй відповіді на цей заклик заявило, що без щирої співпраці й діалогу не може бути мови про тривалий мир, зокрема і тому, що народи нехтують людськими правами і правами народів, а зброєння і торгівля зброєю є відомим міжнародним скандалом. Врешті, МММ так закінчує свого листа: "ми прагнемо миру. Але ми свідомі нашого безсилля. Одночасно ми теж свідомі, що кожна організація може на своєму відтинку допомагати утримати мир. Ми зосереджуємо нашу увагу на родині, бо у родинному, природньому середовищі формується людська істота та її відношення до світу. Якраз на цій базі треба будувати світовий мир."

Нам потрібно утримувати наш зв'язок із МММ. Це є організація, яка відповідає українській жінці своїм серйозним ставленням до родинного життя, ролі батьків і до ролі жінки у спільноті.

ПРОСИМО СПРАВИТИ:

"У "Нашому Житті" ч. 8 за вересень 1983 р. на ст. 21-ій у підписі під світлиною подано в другому ряді, друга зліва: Німфодора Лотоцька. Повинно бути **Оксана Лотоцька** (Німфодора була матір'ю Оксани Лотоцької).

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. XL

OCTOBER 1983

CELEBRATING 100 YEARS OF UKRAINIAN WOMEN'S MOVEMENT

The first Ukrainian women's organization, "The Ukrainian Women's Association" founded in 1884 in Stanislaviv headed by Natalia Kobrynska, is considered to be the beginning of the Ukrainian women's movement. Ukrainian National Women's League of America is planning to commemorate the centennial of the women's movement as follows:

1. It plans to reprint "Pershyj Vinok" (The First Wreath) which was first published in 1887 in Lviv and edited by Natalia Kobrynska and Olena Pchilka. UNWLA obtained a copy of the first edition from the Library of the Ukrainian Museum in Stamford for the reprinting. Dr. Laryssa Onyshkevych has written the preface emphasizing the importance of "Pershyj Vinok" and its authors.

Mrs. Ksenia Antypiw, a member of UNWLA Branch 57, has made a substantial donation to help defray the cost of reprinting.

The importance of this undertaking by UNWLA can be vouched by the fact that even in Ukraine this almanac is a rarity. The only copy known to exist is located in AN URSR W. Stefanyk Library, according to an article by Roman Horak about Mychajlynu Roshkevych "The Lost Talent" which appeared in "Zovten" No. 5, Lviv, 1983.

2. A set of slides with appropriate text about the Ukrainian Women's Movement.

3. A special issue of "OUR LIFE" (April 1984) will be dedicated to the Ukrainian Women's Movement.

4. An exhibit of rare books by Ukrainian women of the pre-World War II era, documents and photographs will be held during the XX UNWLA Convention in May of 1984.

We are now asking you, The Ukrainian community and especially the Ukrainian women, to help us collect the various materials needed in order that the above three projects be successful. We especially need assistance with the collection of:

(a) Old publications of women's organizations: books, brochures, posters and similar items.

(b) photographs and biographies of women active in community work beginning with the 1880s including diaries, memoirs, letters.

(c) information about work done by women's groups during World War II.

We hope that the Ukrainian community will help us in our endeavor to preserve the memory and the achievements of these women in the free world. We would be grateful for any donations to our archives of the Ukrainian Women's Movement. We will also make copies of the original material and return it to the donors, if they so desire.

Please send all material to:

Ukrainian National Women's League of America
108 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

Executive Committee of UNWLA

ПОДЯКА

Всім, що відвідали мене під час моєї зятяжної недуги в лікарні і вдома, як також листовно, чи телефоном переслали мені побажання швидкого повороту до здоров'я дуже щиро дякую і пересилаю 20.00 дол. на поміч Ростикові, через 28-ий Відділ США в Ньюарку, Н.Дж.,

Ольга Муссаковська.

Замість квітів на свіжу могилу в Чикаго нашого приятеля **бл. п. Павла Клима** складаємо 20.00 дол. на поміч Ростикові,

Марія і Степан Генік-Березовські.
Торонто — Канада.

Для вшанування пам'яті **бл. п. Ростика Риндика**, мужа моєї братанки Ліди складаю 100.00 дол. на поміч маленькому Ростикові,

Йоанна Гентош.

Please make sure that all materials submitted for publication in "Our Life" are typewritten, or printed clearly. Check the spelling of all names and make sure they are written clearly. Sloppy manuscripts delay the printing of these materials and cause extra work for the editor. Thank you for carefully preparing all materials submitted!

The Editor and Administration of "Our Life"

THE WORLD GAZED UNCARINGLY AT THE DEATH OF MILLIONS

In 1932-33, the Soviet Regime annihilated 7 million Ukrainian by starvation. Although the Bolsheviks denied the existence of the famine, many journalists wrote of it in the European and American press. The Western governments knew of the tragedy: The League of Nations had a closed meeting in September of 1933 in regard to the famine, the English Parliament inquired as to the situation, the 73rd Congress in Washington approved a resolution on April 28, 1934 as to the matter. Yet despite all this, no actions were taken, there were no moral sanctions and, in 1934, The Soviet Union was admitted into the League of Nations.

After World War II, war criminals were put on trial and punished for the Jewish Holocaust; war criminals are still being hunted and tried today. Volumes upon volumes were written of the Holocaust.

Those who executed the famine in Ukraine have never been put on trial; their names are all but unknown. Historians write only about the economic hardships of the day, never mentioning the staged famine.

On this 50th anniversary of the famine, Ukrainians in the free world are attempting to document the tragedy, collecting formal documents and memoirs of eyewitnesses, by writing historical works.

The Ukrainian women in Halychyna and in the free world became involved in the community effort and utilized their resources in helping the starving people. The National Ukrainian Women's Council of Europe in Prague compiles an appeal to all nations "to turn their attention to the tragic conditions in Ukraine and, through the International Red Cross, to come to its aid." The Ukrainian Women's League in Lviv called upon women throughout the world for their support and assistance.

In November of 1933, the Ukrainian National Women's League of America in New York formed an Emergency Relief Committee, with Dr. Nellie Pelecovich as Chairman. The Committee disseminated information about the famine in Ukraine and asked for the intervention of the American government, as well as collecting funds for the needy. The Committee published a brochure "The Ukrainians Accuse the Government of Soviet Russia," from which excerpts follow:

6. *Of deliberately killing millions of the Ukrainian population, by starving them to death under the pretext of Ukrainian opposition to the Soviet plan of Pyatiletka. (Five Year Plan of economic building.)*

8. *The Soviet organs here, in America, hire common thugs to combat any attempt of the Ukrainians to lay their cause before the American public. Disrupting Ukrainian meetings, beating Ukrainian marchers, assaulting Ukrainian girls and women, are forerunners of the Bolshevik "paradise" in America.*

And the only warning they give to the American public is by repeating the words of Will Durant in his book "Tragedy of Russia" (published 1933).

Let the Liberals of Europe and America be warned. If by their support a despotism of this kind is established in western Europe or America, they will be the first victims of its savage power... And if some philanthropist would help this generation,

let him send the communist leaders of America to live in Russia, in order that they may know and tell of what a paradise it is to which they offered their martyrdom."

A memorandum was also written. Excerpts follow:

"During the past year several millions of the inhabitants of Ukraine under the Soviets have died from actual starvation," so reports Professor Richard Sallet of Northwestern University of Chicago. The existence of this terrible famine in Ukraine has been repeatedly proven by the leading European and American press. It is impossible, of course, to give the exact figures as to the total number of deaths arising from this great famine, principally because of the rigid censorship in Soviet Russia. Nevertheless, it will be sufficient for us to affirm the well authenticated reports of impartial American and European newspaper correspondents.

Although we are grief stricken at the realization that millions of our kinsmen have starved to death, and other millions are facing the same terrible doom, yet, of particular horror to us is the shocking condition of the children of Ukraine, whose tender years are no defense to the cruelty of the Bolshevik oppressors of the Ukrainian people. Perhaps no other children have suffered so terribly and for such a long period of time. Carveth Wells, in his recent book, the "Kapoot", states: "We happened to be passing through the Ukraine and the Caucasus in the very midst of the famine in July, 1932. From the train windows, children could be seen eating grass. The sight of small children with stomachs enormously distended is not uncommon in Africa or other tropical countries, but this was the first time I had seen white children in such a state."

We, American women of Ukrainian descent, on behalf of these children and starving kinsmen, appeal to your sense of justice and humanity to intercede on behalf of these millions of starving Ukrainians; and furthermore, we appeal to you to prevail upon the American Red Cross to establish a Red Cross base in Ukraine which shall serve as a medium of help sent by peoples throughout the world.

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE
of America

(Mrs.) Helen D. Lototsky, President

EMERGENCY RELIEF COMMITTEE

(Miss) Nellie Pelecovich, Chairman

(Mrs.) Petrunella Kostetski, Secretary

The brochure and Memorandum were enclosed in letters sent to President Roosevelt, his wife Eleanor, the American ambassador in Moscow, the International Red Cross, The American Red Cross, Senators and Congressmen, the American press and churches of all denominations.

Robert F. Kelley, State Department, Chief, Division of Eastern European Affairs, responded for the President.*

The Committee also received a response from the American Red Cross.**

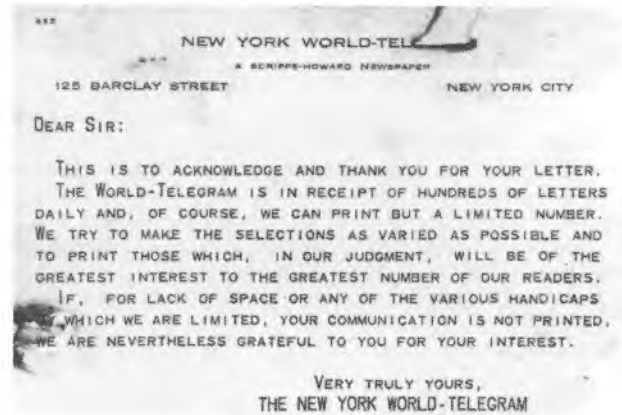
UNWLA members, with the assistance of many Ukrainian churches, conducted numerous collections and lotteries in order to help the starving people of Ukraine. Their action were constantly thwarted by the

scores of Communists residing in the United States, who denied the existence of the famine and attempted to stop all forms of aid. The Committee sent financial assistance to the needy through American banks and the Soviet Trading Co. "Torhsin." Many items never reached their destinations nor was the money returned to the senders, yet the majority were delivered. The archives of UNWLA still contain numerous letters of deep-felt appreciation.

After the Soviets shot down the Korean Airlines' Flight 007 on September 1, 1983, in which 269 people died, the entire world was enraged. Yet 50 years ago, the world gazed uncaringly at the death of millions.

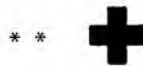
Items from the archives of the Ukrainian National Women's League of America were utilized for this article.

Iwanna Rozankowsky
translated by Mary Jarymowycz

NATIONAL OFFICERS
FRANKLIN D. ROOSEVELT, PRESIDENT
CHARLES EVANS HUGHES, VICE PRESIDENT
HERBERT HOOVER, VICE PRESIDENT
JAMES CRAWFORD BIGGS, COUNSELLOR
DEAN G. ACHESON, TREASURER
MABEL T. BOARDMAN, SECRETARY

NATIONAL EXECUTIVE OFFICERS
JOHN BARTON PAYNE, CHAIRMAN
JAMES L. FIESER, VICE CHAIRMAN
ERNEST P. BICKNELL, VICE CHAIRMAN
JAMES K. MCCLINTOCK, VICE CHAIRMAN

THE AMERICAN RED CROSS
NATIONAL HEADQUARTERS
WASHINGTON, D. C.

November 29, 1933

CENTRAL COMMITTEE
JOHN BARTON PAYNE, CHAIRMAN
DEAN G. ACHESON
MRS. AUGUST BELMONT
JAMES CRAWFORD BIGGS
CORNELIUS N. BLISS
MABEL T. BOARDMAN
MRS. HENRY P. DAVIDSON
WILLIAM FORTUNE
SAMUEL KNIGHT
MAJ. GEN. ROBERT U. PATTERSON
WILLIAM PHILLIPS
GUSTAVUS D. POPE
MRS. HENRY R. REA
REAR ADMIRAL PERCEVAL S. ROSSITER
GEORGE E. SCOTT
HENRY UPSON SIMS
ALFRED E. SMITH
ELIOT WADSWORTH

Miss Nellie Pelecovich, Chairman
Ukrainian National Women's League of America
307 East 10th Street
New York City

My dear Miss Pelecovich

I have the honor to acknowledge receipt of the appeal in behalf of those who are said to be suffering severely from famine conditions in the Ukraine, forwarded to the American Red Cross by the Emergency Relief Committee of the Ukrainian National Women's League of America.

We can understand the anxiety which the reports of privation from the Ukraine must rouse in the hearts of all who sympathize with distress and especially of those who are bound by ties of kinship with the unfortunate who are unable to overcome the circumstances which afflict them. There are, however, limitations upon the activities of the Red Cross which we cannot disregard. Within the territorial boundaries of the United States the American Red Cross can enter promptly and without hesitation.

It may be of interest to you to know that we have recently received information that no outside organization will be permitted by the Soviet authorities to send relief supplies into Russia and that if attempts have been made to ship such supplies by any organization outside of Russia, they have probably been refused admission to the country.

Sincerely

Ernest P. Bicknell
Vice Chairman in charge
Insular & Foreign Operations

* DEPARTMENT OF STATE
WASHINGTON

In reply refer to
#E 861.401S Ukrainian National
Women's League of America

Miss Nellie Pelecovich,
Chairman,
Ukrainian National Women's League of America,
307 East 10th Street,
New York, New York.

Madam:

In reply to your letter of November 21, 1933, addressed to the President, which was referred to this Department for attention, concerning conditions in the Ukraine, you are informed that there does not appear to be any measure which this Government can appropriately take at the present time in this matter.

Very truly yours,

For the Acting Secretary of State:

Robert F. Kilgore

Chief,
Division of Eastern European Affairs.

February 7, 1934

Dr. Nellie Pelecovich, Chairman,
The Ukrainian National Women's League of America,
30 East 7th Street, New York City.

Dear Madam:

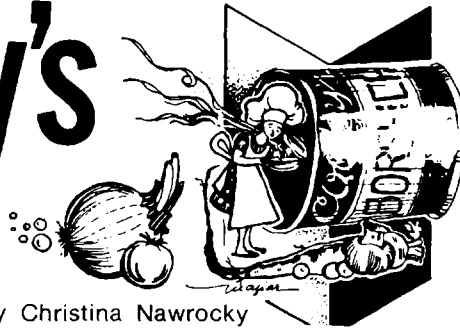
The Herald Tribune has reported quite fully on conditions in the Ukraine during the past two years as found by its own correspondent. We have not depended on official Moscow information at any time. In the last few weeks our correspondent has made another independent tour of the provinces and as soon as we have his reports in hand we shall begin publishing them. Consequently we cannot agree with your statement that the American press has been silent in the matter. Certainly the Herald Tribune has not been silent.

Thank you very much, however, for your interest in writing us.

Yours very truly

Gregory S. Wilentz
Managing Editor

COOKY'S CORNER

by Christina Nawrocky

HEAD — START COOKING

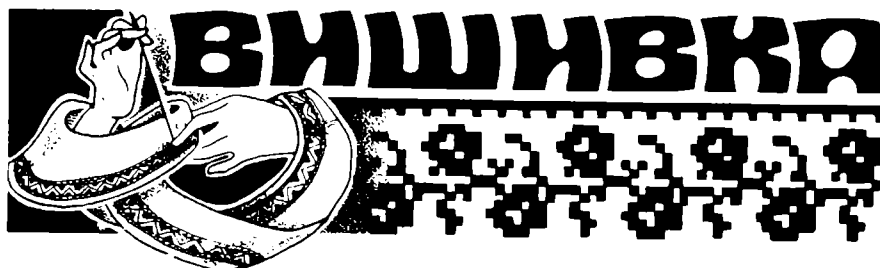
VEAL MARENCO MAKES 6 SERVING

6 slices bacon, cut into 1-inch pieces
2 pounds veal (shoulder), cubed
4 tablespoon flour
2 teaspoons salt
¼ teaspoon pepper
1 pound small white onions, peeled
1 clove garlic, minced
½ cup water
4 medium size tomatoes, peeled and chopped
1 can (6 ounces) whole mushrooms (or ½ pound mushrooms)
1 teaspoon basil
3 slices white bread

1. Saute bacon until almost crisp in a large frying pan; remove with a slotted spoon.
2. Place mixture of flour, salt and pepper in a plastic bag, add veal and shake well.
3. Brown veal a few pieces at a time, in bacon drippings in frying pan; remove with slotted spoon and place in 8 cup freezer-to-oven baking dish.
4. Saute onions and garlic in the same frying pan, stirring often, until golden; add to veal.
5. Add water into pan; heat to boiling, scraping cooked-on juices from bottom and sides of pan; add tomatoes, mushrooms and liquid from can; if

- fresh mushrooms are used add 2-3 spoons of water; add basil; heat to boiling. Stir lightly into veal mixture; sprinkle with bacon and cover.
6. Bake in moderate oven (350°) for 1½ hour. Cool. Seal cover and freeze.
7. One and one-half hours before serving, remove baking dish from freezer; place covered in cold oven. Set temperature at 350°.
8. Bake 1½ hours or until bubbly hot.
9. Trim crust from bread; cut into ½ inch cubes. Toast in shallow pan. Mix croutons with chopped parsley and sprinkle over baked veal dish.

Note- If serving veal without freezing, bake as directed in Step 6, toasting croutons in the same oven during the last 10 minutes.

Рисувала Марійка Винницька

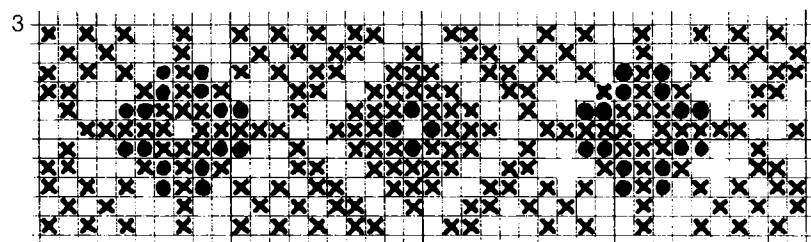
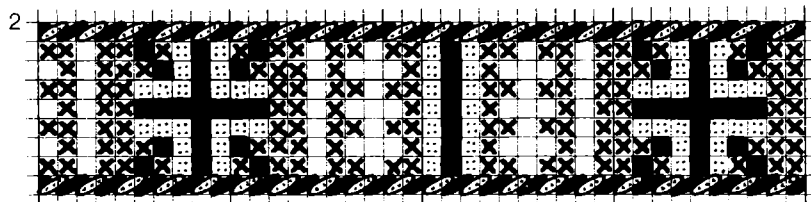
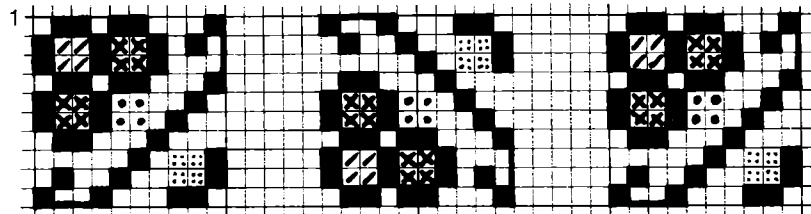
ВИШИВАНІ СУКОНОЧКИ

Малим дівчаткам так личать вишивані суконочки! Подаємо три моделі з не надто багатою вишивкою.

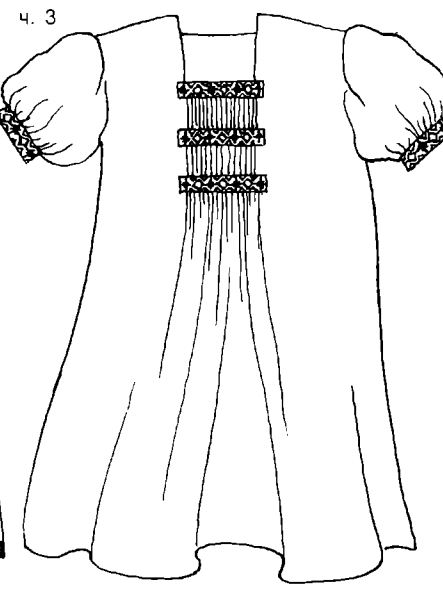
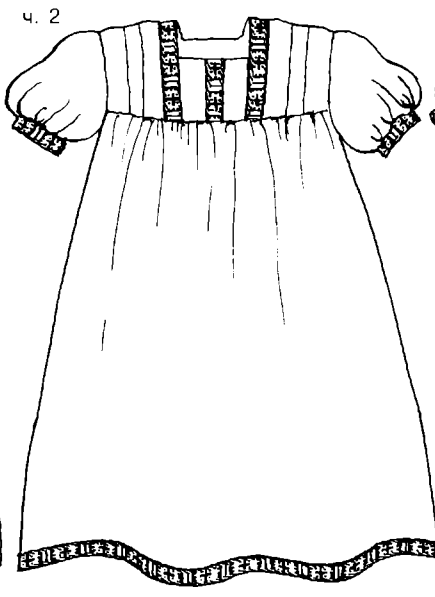
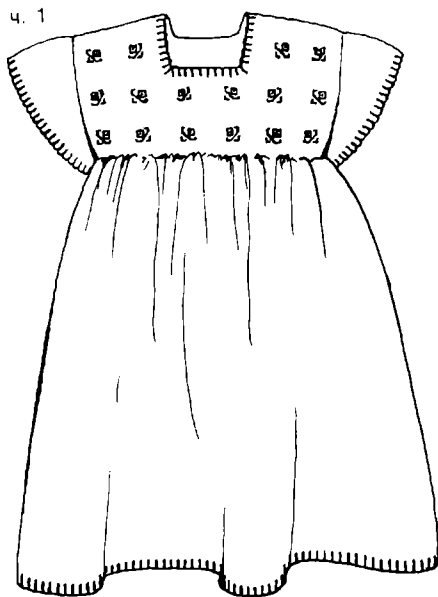
Ч. 1. Найменше вишита суконочка з легкого матеріялу. Короткий станичок вишитий покиданими мотивами. Виріз шиї, рукавці і поділ обкинутий однокольоровою обкидкою.

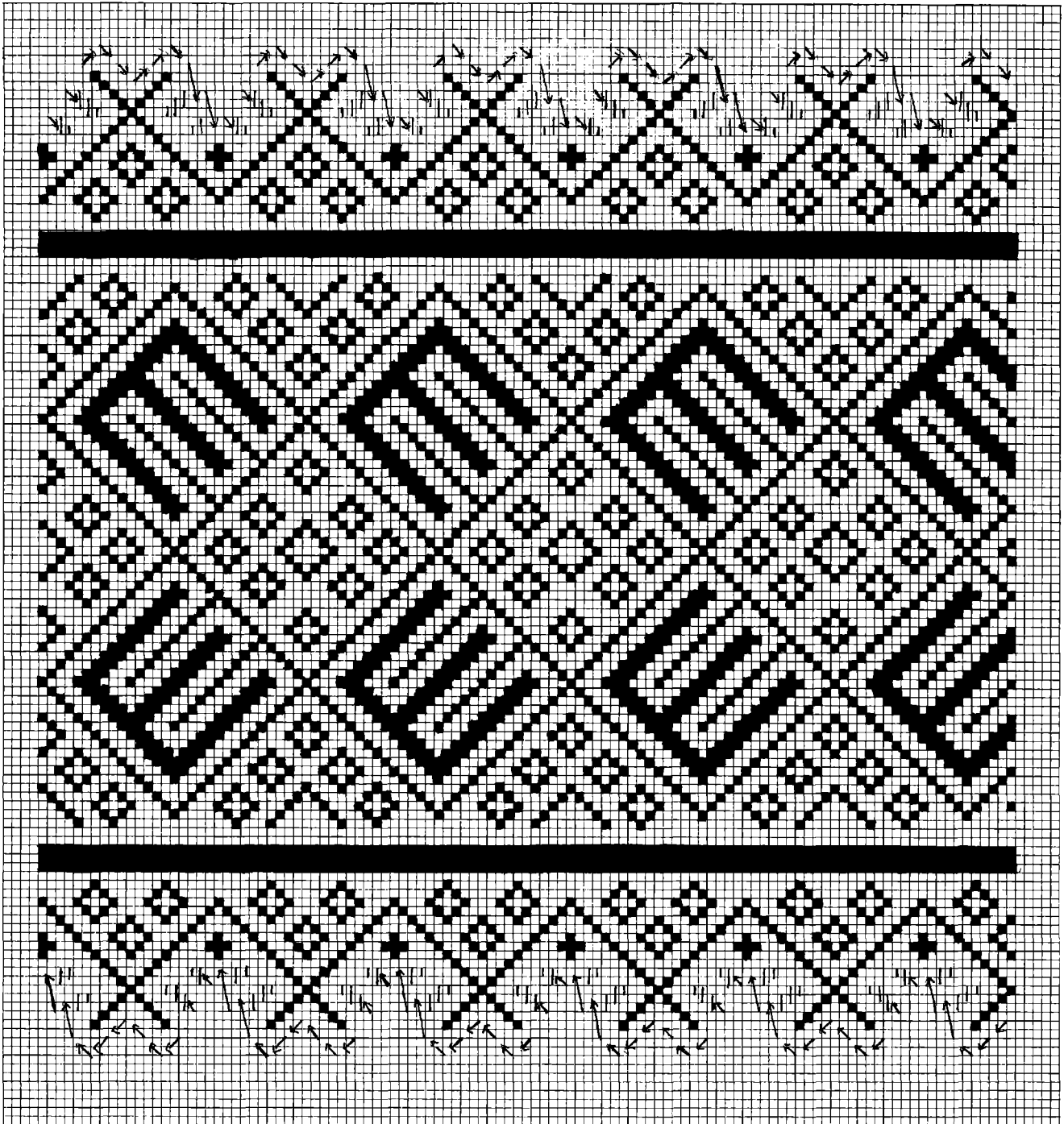
Ч. 2. Суконочка з міцнішого матеріялу. Станичок прикрашений вишивкою в три ряди. Та сама вишивка приміщена на рукавцях і на подолі.

Ч. 3. Ця суконочка також із міцнішого матеріялу. Перед складається з трьох частин, двох бічних і наморщеного переду. Наморщення притримують три вишиті смужки. Рукавці можуть бути короткі або довгі. Та сама вишивка приміщена на манжетах.

■ ■ ■ ■ чорна ч. 310
 x x x x червона ч. 321
 • • • • жовта ч. 743
 :: зелена ч. 906

Вставка жіночої сорочки. Лівий бік вишиваний чорними нитками. Правий бік гл. обкладинка. У "Нашому Житті" ч. 8 за вересень 1983 р. не відруковано підпису під ззором на обкладинці. Містимо повністю опис цього ззору.

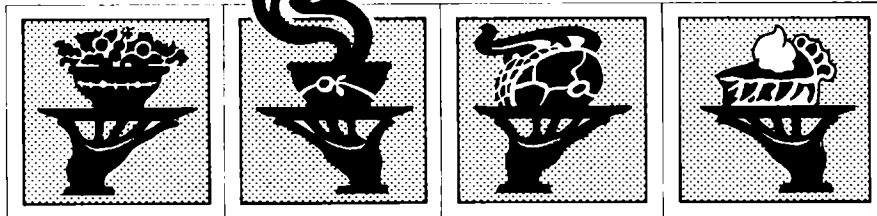
Лівий бік завертаної нізі. Вставка жіночої сорочки, село Білоберізька — Гуцульщина. Початок ХХ ст. З колекції Українського Музею. Вишивати вишневою ниткою Д.М.С. ч. 815.

Правий бік вишивки і кольори подані на ст. 31-32.

Рисувала Ольга Трачук

наше харчування

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

КАБАЧКОВИЙ СЕЗОН

Кожний аматор-городник знає, що мати на своєму городі грядку кабачків, це незвичайно цікаве пережиття. Спершу садить зернятка, підливає, промовляє до них, а вони не спішаються. Та коли рослина починає рости, то листки і цілі кущі так скоро побільшуються з дня на день, що врешті нам видається хочуть опанувати цілий город. Та одного ранку є мила для нас несподіванка: поміж листками розквітлі розкішні великі жовті квіти. Деякі з тих квітів є на довгих і тоненьких ніжках, інші на кінці тоненької зеленої ковбаски. Перші з них є на те, щоб запилити кабачковий квіт, і, якщо їх в один час є досить багато, частину з них можна зрвати на сніданок. А саме такі свіжі квіти промиваємо і просушуємо стирочкою. Мачаємо в налисниковому тісті та смажимо на гарячому маслі. Подаємо з овочевим соком чи кленовим сиропом. За кілька днів на грядці з'являються достиглі кабачки. Зривати треба їх тоді, коли вони виростили 6 до 8 інчів завдовжки. Тоді смак їх ніжний; можна їх їсти сирими; покраяні в довгі стовпички та занурені в мачанці (нпр. сметана з зеленою цибулькою, або сметана, в якій розпушено сиру цибулеву зупу). Такі кабачки теж надаються для начинювання, або для тушкування з іншою городиною. За 2-3 дні знов заходимо на грядку кабачків, а на наше превелике здивування прямо коло наших ніг лежить таке велике кабачище, що аж тяжко його зрвати. Такий кабачок вже не є дуже ніжний, його тоді найкраще потерти на терці і уживати в печених закусках чи хлібах.

КАБАЧКОВІ СПОКУСНИКИ (від спокушувати)

2 lb. кабачків натяти вздовж в 1/2 інчові стовпички
1/3 гор. борошна
1/3 гор. молока
2 яйця
сіль і перець до смаку.
суха терта булка (терті сухарик)

Борошно, молоко, яйця, сіль і перець змішати разом. В це рідке тісто

замачувати кабачки опісля обсіпати тертою булкою (сухариками) і складати на блясі один попри другого. Захолодити на 1/2 години. Перед подаванням зварити їх в гарячій олії до золоті краски. Обсушити з товщу на паперових рушниках і зараз подавати гарячі.

СЕРЕД ЗЕЛЕНІ І КВІТВ

МІНІАТЮРНІ ДЕРЕВА.

Останніми часами огородничі журнали багато розписуються, як вирощувати мініатюрні дерева зі звичайних рослин, що їх маємо в хаті. Виплекати таке дерево можна з багатьох рослин, як от з фуксії, шафеліри, фікуса, ібіскуса та інших. Однак для тих, що пробують це вперше, поручаю рослину гераніюм — журавець. Є це досить витривала на різні спроби рослина.

Не є сказано, що мініатюрне дерево не виросте понад 5-6 стіп. Це вже залежить, яка це рослина і як буде формуватися корона і стовбур дерева.

Перш за все треба відтяти з кущика гераніюму з городу чи вазонка новий гін завдовжки 4-5 цалів. Якщо на ньому є квітка, або формується пупляшка,

обов'язково відірвати. Всадити гілку до вазонка зі землею, щоб закорінилася. Земля повинна бути вимішана з піском і листям. Коли рослина закоріниться і виросте до висоти 5-6 цалів, до неї треба прив'язати тичку найменше подвійної висоти. Також треба знизу обірвати перші листки. Вершок рослини заломити, щоб формувалася корона дерева. Далі лише треба стежити як виростає дерево та чи не множаться на ньому шкідливі мухи. Треба уважати, щоб рослина не була затісно прив'язана до тички. Перев'язка, що затісно притискає стовбур до тички, ранив його, через проріз витікають соки і рослина всихає.

Під час росту, якщо на стовбурі долиною покажеться тут чи там новий листок, або новий гін, треба його оірвати. Як уже рослина виросте до бажаної висоти, треба общипати кінчики гілок, щоб на ній згусла корона. Це спонукає до нових гонів і листків.

Докінчення на стор. 30.

КАБАЧКИ НАЧИНЕНІ М'ЯСОМ

4 середньо великі кабачки
1 велика цибуля, посічена
1 зубець часнику, посічений
4 помідори без шкірки і зернят, посічені
1/2 гор. зеленого перцю, посічений
1 ложка олії
6 оз. вареного м'яса змеленого (волового, свинячого або курячого)
сіль і перець до смаку
4 оз. тертих сухариків
4 оз. тертого сиру (пармезан або чеддар)

Кабачки варити цілими в солоній воді 12 хв. Розтяти кожний вздовж на дві рівні частини. Ложкою вибрати весь м'якуш і посікти. Змішати разом всю посічену городину, додати олію, м'ясо, сіль і перець. Поділити начинку і начинити 8 половинок кабачків. Поставити один коло другого в плиткій посудині, посипати сухариками змішаними з сиром. Пекти в нагрітій печі 375°F. 25-30 хвилин — залежно від величини кабачків.

Кількість городини у цьому приписі можна збільшувати чи зменшувати залежно також від величини кабачків.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НОВА АНГЛІЯ

ХРОНІКА ЗА 1982 Р.

Округа нараховує 6 Відділів: 73-ій у Бріджпорті, 66-ий і 108-ий у Нью-Гейвені, 93-ій і 106-ий у Гартфорді та 121-ий у Нью-Бритені.

Від дня 21-го березня 1982 р. головою Округи є Анна Любинська. Округа нараховує 158 членок, 70% передплачує "Наше Життя", а новостворений 121-ий Відділ — 100%.

Округа і Відділи вирівняли фінансові зобов'язання до Централі, всі є членами Українського Музею в Нью-Йорку.

Голова Округи була присутня на Конференції Голів Округних Управ 12-го — 13-го червня та на засіданню Головної Управи 30-го — 3-го жовтня. У Жіночій Конференції на Союзівці 2-го — 3-го жовтня взяли участь делегатки з кожного Відділу.

27-го червня Округна Управа святкувала своє 10-ліття та "День Союзянки" при активній співпраці всіх Відділів.

Вислано листи до двох сенаторів стејту Коннектикат в справі підтримки радіо Вільна Європа, відповіді отримано.

7-го жовтня з успіхом увінчалися заходи для заснування нового Відділу, яким є 121-ий Відділ в Нью-Британ. "Христини" того Відділу заплановані на 1-го травня 1983 р..

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ ДІЛЯНКА:

73-ій Відділ: в березні Тамара Пеленська влаштувала пока- писання писанок у міській бібліотеці, в публічній школі і на 49-ім телевізійнім каналі в Нью-Гейвені.

93-ій Відділ влаштував: 1) свято героїні з доповіддю: "Олена Теліга — поет і революціонер", 2) доповідь про Ульяну Кравченко, 3) великоднє прийняття для союзянок і їхніх родин з висвітлюванням прозірок Рози Воробель, 4) прогульку автобусом на Український День до Нью-Джерзі, 5) прогульку автобусом до Українського Музею в Нью-Йорку.

106-ий Відділ влаштував дві доповіді про "Ольгу Басараб" і "Гулака Артемовського".

108-ий Відділ дав показ народнього мистецтва на Міжнародній Виставці в Єл, Університеті.

ІМПРЕЗИ:

66-ий Відділ влаштував просфору, різдвяний і великодній базарі.

66-ий і 108-ий Відділи влаштували 3-го квітня успішний "Вечір Музею".

73-ій Відділ зорганізував концерт, виступала танцювальна група "Волошки" з Філядельфії та дівчата моделювали народню ношу з колекції Олександри Крупи. "Бріджпорт Повст" помістив знімку і опис з тієї події. Зорганізував запуски для ширшого громадянства.

93-ій і 106-ий Відділи влаштували разом традиційні Вишивані Вечірніці, великодний і різдвяний базарі та ходили колядувати на Український Музей в Нью-Йорку.

108-ий Відділ влаштував 27-го листопада Вишивані Вечірніці.

ВИХОВНА ДІЛЯНКА:

106-ий і 108-ий Відділи провадять світлички для дітей при парохіяльних школах, в першій є 12 дітей, в другій 5, вони беруть участь в святі в честь Т. Шевченка та на імпрезі св. Миколая.

ДІЛЯНКА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ:

66-ий Відділ зложив: 1) 200.00 доларів для біженців з Польщі, 2) 650.00 доларів на студії питомцям в Аргентині, Бразилії, Глен-Кові, Стемфорді.

73-ій Відділ: Анна Гомик зі своєю сестрою не членкою оплачує стипендію для священника в Бразилії. Біженцям з Польщі переслано 249.00 доларів.

93-ій Відділ: Дві членки спонзорують стипендістів. З поза членства США приєднано спонзорів, що передплачують дві стипендії до Бразилії і одну до Парагваю та пожертвою 100.00 доларовою закупуено трак для СС Василіянок в Аргентині і вислали також кілька пакунків до сиротинця в Бразилії і Парагваю.

106-ий Відділ: вислав 4 пакунки до сиротинця в Бразилії.

108-ий Відділ: вислав 14 пакунків українцям до Польщі, та 150.00 доларів біженцям з Польщі.

ДІЛЯНКА ЗВ'ЯЗКІВ:

93-ій і 108-ий Відділи вислали листи до конгресменів і сенаторів в обороні політичних в'язнів. Христя Добчанська-Мельчик виступала на телевізії, коли була дискусія про переслідування людей в Радянському Союзі на базі їхньої релігії.

93-ий Відділ подарував ялинку з нашими традиційними прикрасами до музею "Атенеум" в Гартфорді. Ялинка була продана як одна із перших. Відділ дістав гарну подяку від управи музею.

121-ий Відділ новостворений гарно розвивається, сходини вже регулярно відбуваються та з цікавою програмою. Всі бажаємо їм успіхів у їхній праці!

Тереса Глух, секретарка

ЯКЩО ХОЧЕТЕ, ЩОБ ЖУРНАЛ
"НАШЕ ЖИТТЯ"
НАДАЛЬШЕ ПОЯВЛЯВСЯ,
БУДЬТЕ ПЕРЕДПЛАТНИКАМИ, А НЕ
ПІСЛЯ-ПЛАТНИКАМИ.
ПЕРЕСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ ЗА-
ЗДАЛЕГІДЬ, ЩОБ ОРГАНІЗАЦІЇ
ЗАОЩАДИТИ ЧАС І ГРОШІ, ПОТРІБНІ
НА ВИСИЛКУ ПРИГАДОК.

ДОПИСИ ВІДДІЛІВ І ОКРУГ

50-ЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ 5-ГО ВІДДІЛУ СУА В ДІТРОЙТІ.

Головний стіл ювілейного бенкету 5-го Відділу СУА". Зліва: О. Бернад Панчук, парох церкви Непорочного Зачаття у Гемтремку, Евдокія Климишин — секретарка, Марія Івасюк — заступниця голови, Софія Гулавська — членка основниці, Катерина Сосновська — членка основниці. Стела Судомір — голова ювілейного Комітету, о. Константин

Височанський — парох церкви Св. Йосафата у Воррен, Ліда Колодчин — голова Округної Управи СУА, Павлина Будзол — голова 5-го Відділу СУА, Агафія Галишин — почесна членка, Параня Стетків — господарська референтка, Текля Гринчук — організаційна референтка, Неля Гамера — касирка.

50th ANNIVERSARY BANQUET OF BRANCH #5

17-го квітня 1983 року 5-ий Відділ ім. Княгині Ольги в Дітройті відзначив своє 50-ліття ювілейним бенкетом.

Програму свята відкрила голова Відділу Павлина Будзол, привітавши присутніх гостей. Вона підкреслила, що Союз Українок Америки — це найбільша українська жіноча організація в Америці, завданням якої є об'єднувати жінок українського походження, зберігати українську ідентичність і культурні надбання Українського Народу. Програму святкового бенкету вели: бувша голова М. Івасюк, голова П. Будзол і секретарка Е. Климишин.

Молитву провів парох церкви Непорочного Зачаття П.Д.М. о. В. Панчук, вітаючи Відділ із пройденим шляхом та дякуючи в імені парафії за довголітню співпрацю у її починах. Він змалював образ жінки, її призначення та важ-

ливість її жертвенної праці в житті родини, церкви і громади. Його слова підкреслив лист — привіт і благословення Преосвященного Владика Іннокентія, бувшого пароха церкви Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії. Д-р Марія Квітковська, нововибрана голова СФУЖО, в головній промові наголосила значіння об'єднаної праці, яка є основою й ціллю Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, якої складовою частиною і основницею є СУА.

Від 1926 р. на півночі Дітройту існувало Т-во "Молода Україна". З того товариства оформився 11-го лютого 1933 р. 5-ий Відділ СУА ім. Княгині Ольги. Членок основниці було 17. Відділ очолила Софія Голуб — голова, П. Єрис — протоколярна секретарка, А. Сірко — фінансова секретарка і А. Вітенко — касирка.

Докінчення СЕРЕД КВІТІВ і ЗЕЛЕНІ

Дерево гераніум-журавець любить багато світла і сонця, отже треба його примістити на найбільш соняшнім вікні. За кожним разом, коли його поливають, треба обернути вазонку на $\frac{1}{4}$ кола до сонця, щоб ріс рівно і симетрично.

Також треба взяти до уваги вазонку. Не повинен бути завеликий, але й не малий. Найкраще надається глиняний вазонку, бо він сам тяжкий а наповнений землею не буде перекидатися. Часом ці мініатюрні дерева мають досить тяжкі корони і легко перевертаються. Підливати дерево та додавати поживи, треба як до звичайних хатніх рослин. До весни повинно вирости квітуче дерево.

Нат.

3 НАГОДИ, ПОДЯКИ

3 нагоди вінчання дочки нашої членки **Ірини Іванчишин, Марти з Данилом Пушкою**, складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а молодій парі бажаємо на новій дорозі життя, багато радості, задоволення і Божого благословення,

Управа і членки 82-го Відділу СУА, Нью-Йорк.

ПОДЯКА

Цією дорогою сердечно дякую за вислови співчуття і пожертви в пам'ять мужа і тата бл. п. Ілларіона Вацика в Нью-Йорку: голові Округної Управи Л. Магун, голові 83-го Відділу СУА Н. Думі, голові 1-го Відділу СУА Л. Гой, та членкам 83-го Відділу і 1-го Відділу. В подяці пересилаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Евгенія Вацик з дітьми.

До 2-ої світової війни майже вся праця зосереджувалася на допомозі краєві: Рідна Школа, Союз Українок у Львові, Карпатська Україна під час її змагань за незалежність, воєнні інваліди, політичні в'язні та Народна Лічниця Митрополита Андрея Шептицького. Під час війни Відділ співпрацював з Американським Червоним Хрестом, в склад якого входив і український відділ. Разом у співпраці з 26-им Відділом США вислано воякам 300 пакунків.

По 2-ій світовій війні Відділ щедро допомагав залишенцям — новим емігрантам, які через воєнну хуртовину мусіли покидати рідні пороги. Відділ помагає сиротинцям у Філядельфії, Вищій Школі у Стемфорді, Духовній Семінарії у Вашингтоні, жертвує на купно дому США у Філядельфії і Нью-Йорку, на Патріарший Фонд, Енциклопедію Українознавства, Фонд Українських Студій при Гарвардському Університеті, на пам'ятник Лесі Українки у Клівленді, Тарасові Шевченкові у Вашингтоні. У Дітроїті допомагає церкві і школам Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії. Великий вклад дав на будову дому для старших віком, що заініціювала Окружна Управа США, даток для Українського Культурного Центру у Воррен, допомагає курсам української мови при Вейн Університеті й школі українознавства. Не забуває за потребуєчих у Бразилії, утримує одного стипендиста, що задумує стати священником, посилає туди пакунок з одягом, а також і до Європи. Старанням Відділу разом з 61-им і 31-им Відділами улажено у 1948 р. свято Лесі Українки, а гроші з імпрези переслано до Головної Управи на видання творів поетеси в англійській мові. Це були перші гроші, які започаткували це видання.

Для придбання фондів Відділ уладжував вистави, концерти, забави, святочні обіди з програмою, збірки, пікніки й коляди. В культурно-освітній ділянці Відділ уладжував вечірки по домах членок з доповідями про визначні історичні постаті, що не тільки приносили матеріальну користь, але й давали членкам глибше знання про Україну. Напротязі свого 50-літнього існування Відділ співпрацює з місцевими громадськими організаціями. Є членом ЗУДАК-у, УККА, Українського Музею у Нью-Йорку, з яким співпрацює, висилаючи дрібні вишивки до крамнички. Співпрацює з поодинокими Відділами США та Окружною Управою у всіх її починах. Членки Відділу входили до Управи Округу, а

Павлина Будзол була на протязі двох років головою Округу та дві каденції заступницею голови Головної Управи США.

Працю почали 17 членок, але ентузіазм і важливість праці приєднували членок, число яких дійшло до 115. З них 71 відійшли у вічність. Їх праця, яка поклала тривкий фундамент, вшановано символічним плетінням "нев'янучого вінка", що перевела секретарка Відділу Е. Климишин, вичитуючи імена спочилих, а К. Прихитко і Е. Бурзінські плели вінок із червоних гвоздиків, як спомин про них та запевнення, що їхня дружня співпраця залишається на все гарним спомином у Відділі. Зараз Відділ начисляє 69 членок, які репрезентують три генерації — в тому запорука тягlosti праці і доказ живучости Відділу.

За довголітню працю для Відділу наділено грамотами: Агафію Галишин — почесною членкою, Катерину Сосновську і Софію Гулавську як членок основниць, Павлину Будзол за 22-літнє головство, а також Доміцелю Генік, Парню Стетків, Теклю Гринчук і Евдокію Климишин. Грамоту за 50-літню працю Відділу та привітання Головної Управи США відчитала і передала голова Окружної Управи Л. Колодчин, яка теж привітала Відділ від Округу США.

В мистецькій частині, членка Відділу Віра Ле Бланк з донькою Ліндою, відіграли на флейті й скрипці в'язанку народних пісень; меццосопрано Хр. Липецька, відспівала при фортепіановому супроводі М. Лісовської "Ангел Ночі" з опери "Запорожець за Дунаєм" та "Виростеш ти сину" й "Рідна мати моя".

Відділ привітали місцеві громадські організації і поодинокі Відділи США. Президент Рєген і Губернатор Мічігену Бланчард прислали Відділові гратуляції. Під час бенкету зложила привіт бувша радна міста Дітроїт і громадська діячка д-р Маруся Бек і майор міста Воррен Р. Рандлет.

Дохід з видання ювілейної книжки в сумі 2,500.00 дол. передано для шкіл парафії Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії в Гемтремку.

Подякою гостям і молитвою, що її провів парох церкви Св. Йосафата Всеч. о. К. Височанський, закінчено ювілей.

Евдокія Климишин,
секретарка

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Бл. п. Софія Старух, донька о. Теофіля Кордуби та Марії Бачинської, народилась 9-го червня, 1901 року, в Кузівці, повіт Бережани. Закінчила в Бережанах учительську семінарію, і працювала короткий час в місцевім уряді. Тисяча дев'яносто двадцять четвертого року вийшла заміж за (тоді теолога) бл. п. о. Крилошанина Миколу Старуха (помер в 1980 році), з яким прожила 53 роки, виховавши четверо дітей.

Бл. п. Софія, як жінка священника, брала активну участь в житті парафії, в яких перебував її муж: на Україні (Шумляни, Литвинів), у Франції (Pont-sur-Yonne), в Німеччині (Бад Кройцнах, Діц), та в Америці (Мільвіль, Вайлвуд, Вудбайн, Н.Дж.), та була довголітньою активною членкою Союзу Українок Америки. Упокоїлась в Бозі 27-го червня, 1983, на 83 році життя. Похована біля свого мужа і доні на Українському Католицькому Цвинтарі на Фокс Чейсі, у Філядельфії.

На пошану пам'яті матері нашого співробітника Теофіля Старуха працівники українського відділу "Голосу Америки" зложили 157.00 дол. В тому:

30.00 дол.: Оксана і Юрій Кравціви;

по 15.00 дол.: Микола Французенко, Олександр Воронин, Ада Кулик;

по 10.00 дол.: Роман Ференцевич, Юрій Саєвич, Христина Демиденко;

по 5.00 дол.: Ліда Рудинс, Віктор Кулій, Володимир Шостак, Валерій Остапенко, Павло Одарченко, Ярослав Штендера, Денис Бойко, Петро Фединський, Марта Зелік, Василь Колосюк;

2.00 дол.: Ольга Шамблей.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять дорогого **бл. п. Миколи Савицького** складаю 10.00 дол. на видання 64-им Відділом США, книжки, дитячої творчости з нагоди 1000-річчя Хрищення Руси України,

Зіна Захарченко.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Івана Решетухи,** дорогого і незабутнього мужа нашої членки Ірини, складаємо 10.00 дол. на видання книжки дитячої творчости з нагоди 1000-річчя Хрищення Руси-України. Родині висловлюємо глибокі вислови співчуття,

Управа і членки 64-го Відділу США.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 12 серпня 1983 р. після тяжкої недуги відійшла у вічність **бл. п. Ольга з Кульматицьких Баран**, вдова по покійному інж. Осипові Баран, проживши 67 років працелюбного життя. Покійна була членкою I Відділу Союзу Українок Америки.

На Рідних Землях працювала учителькою сільсько-господарської школи в Шибаліні недалеко Бережан.

Похоронні обряди перевів о. Себастьян Шевчук при численній участі родини, приятелів та членок СУА. Покійну Ольгу Баран похоронено на соняшному цвинтарі, Голі Крос Семетері, північ, Арлінгтон, Нью Джерзі, біля її мужа.

Хай прибрана Американська земля буде їй легкою, а між нами Вічна Пам'ять.

Вшановуючи пам'ять Покійної, замість квітів на свіжу могилу, на трапезі після похорону, зібрано 130.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Зложили такі особи:

50.00 дол. — Михася і Михайло Барани;

25.00 дол. — Ірина Залуцька з родиною;

по 10.00 дол. — Марія Даниш, Іванна Косоновська, Стефанія Гуменюк, Ганя Серант, Леся Гой.

5.00 дол. — Ірена Сендецька.

Михася Баран

ЗАМІСТЬ КВІТІВ:

Замість квітів на могилу **бл. п. Дмитра Кривя**, мужа нашої членки Евдокії Кривь, жертвуємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" та висловлюємо шире співчуття,

Управа і членки 1-го Відділу СУА

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ольги Баран**, членки 1-го Відділу, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а Родині висловлюємо наші співчуття,

Управа і членки 1-го Відділу СУА

В пам'ять **бл. п. д-ра Франка Луня** складаємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 20.00 дол. Сестрі Ользі Городинській і Родині висловлюємо ширі співчуття,

Ольга Дем'янчук і Ірина Кашубинська

В пам'ять **бл. п. Ярослави Левицької** жертвуємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а Родині висловлюємо глибоке співчуття,

Стефанія і Василь Надраги

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Левицької** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Евстахія Шуган

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ольги Баран** з дому Кульманицької, бувшої членки СУА в Нью-Йорку, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Анастасія і Володимир Псуй, Юніон Н. Дж.

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Рудзінської** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Михайлина Січинська

Замість квітів на могилу моєї сестринки **бл. п. Славомири Ретьки** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Варвара Швед, членка 20-го Відділу СУА, Філадельфія

Замість квітів на могилу **бл. п. Осипа Чорного** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а Родині висловлюю ширі співчуття,

Надія Данилюк

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Володимира Вадюк-Луцького**, батька моїх кузинів Наді і Юрія Цегельських, складаю 5.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а цілій Родині мої вислови співчуття,

Дарія Пенцак з сином Юрієм

Дня 15-го серпня 1983 р. по короткій недужі упокоїлася в Бозі моя дорога і незабутня Дружина **сп. п. Марія Боднар**. Від свого приїзду до США бл. п. Марія була постійною передплатницею жіночого журналу "Наше Життя".

В пам'ять покійної пересилаю чек на 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Роман Боднар з Родиною

Для вшанування пам'яті **бл. п. Ростика Риндика**, мужа моєї братанки Ліди, складаю 100.00 дол. на поміч маленькому Ростикові,

Йоанна Гентош

В світлу пам'ять моєї найдорожчої і незабутньої мами **Ольги Гаврилюк з Теліцаків** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Дарія Гаврилюк

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Замість квітів на могилу **бл. п. Ярослави Левицької** зложили пожертви на Український Музей в Нью-Йорку: **по 100.00 дол.** — д-р Ярослав і Зоня Рожанковські, Віра Левицька, **50.00 дол.** — Любомира і Теодозій Крупи, **по 30.00 дол.** — Родина Соневицьких, Христина і Юрій Ференцевичі.

по 25.00 дол. — д-р Ярослав і Дарія Миндюки, Ольга Маришук, Володимир і Богданна Гнатківські, **по 20.00 дол.** — Софія Олесницька, Ірена і Осип Голинські, Галина Кузьма, Марія Кінасевич, Марія Зелена, Марта і Віра Ганкевич, **по 10.00 дол.** — Оля Парубчак, Христина і Богдан Певні, Наталка і Маркіян Титли, Марія Береза, Микола Галів.

Разом зложено 555.00 дол.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Левицької**, Дорогої членки 64-го Відділу СУА, зложили на Український Музей в Нью-Йорку: **по 20.00 дол.** — Стефанія Крушельницька, Лідія Крушельницька, Анна Никифоряк, Люба Раковська, Осипа Лень, **по 10.00 дол.** — Люба Артимишин, Марія Даниш, Анна Гореча, Марія Каревич, Олена Качала, Поля Книш, Бронислава Ковалів, Христя Навроцька, Марія Палідвор, Марія Ржепещька, Марія Савицька, Ярослава Салік, Ніна Самокіш, Євгенія Тріска, **по 5.00 дол.** — Наталія Білоус, Ірина Гошовська, Зіна Захарченко, Володимира Івануса, Євгенія Корчинська, Дарія Костів.

Разом 255.00 дол.

У пам'ять мого батька **бл. п. Богдана Шуля**, у сімнадцяту річницю його смерті, складаю 100.00 дол. на Український Музей,

Лідія Богдан

В пам'ять моїх Родичів, **д-ра Никифора і Марії Гірняків**, складаю 100.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку.

Люба Гірняк-Чолган

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

З висловами глибокого співчуття чоловікові, дітям та родині однієї з перших членок — основниць нашого Відділу, **бл. п. Стефанії Бах**, замість квітів на її могилу, складаємо в її пам'ять **285.00 дол.** на Український Музей в Нью Йорку

членки 47-го Відділу США ім. Лесі Українки, Рочестер, Н.Й. В тому: **по 50.00 дол.** — Іванна і Мирослав Мартинці, Віра і Володимир Мотики, **25.00 дол.** — Ірина і Роман Павлічки, **20.00 дол.** — Таня і Ростик Шутери, **по 10.00 дол.** — Люба Домбчевська, Дарія Тишовницька, **8.00 дол.** — Марія і Стефан Грицеляки, **по 5.00 дол.** — Доня Боберська, Олена Харамбура, Анна Чорнобиль, Олена Довгалюк, Наталія Гуран, Ірина Гафткович, Анна Єйна, Анна Капітан, Христя Ковч, Марія Крамарчук, Марія Лозинська, Ірина Михайлюк, Гапіна Павлічко, Мирослава Приймак, Ірина Руснак, Анастасія Смеречинська, Ірина Шмігель, Катерина Щур, Стефанія Телега, Олена Тицка, Ірина Юрків, Марія Залітач, **2.00 дол.** — Марія Вергун.

Як нев'янучий вінок на свіжу могилу **покійної Стефи Бах**, найближча родина і приятелі зложили через 47-ий Відділ США в Рочестер, Н.Й. **суму 275.00 дол.** на розбудову Українського Музею в Нью-Йорку. В тому зложили: **по 50.00 дол.** — Людвик і Марія Бахи, Марко і Аріядна Бахи, Орест і Лідія Глюти, **по 25.00 дол.** — Лілія Мартинець з чоловіком, Мирон Мартинець з дружиною, **20.00 дол.** — Дмитро і Марта Пристаї, **по 10.00 дол.** — Богдан і Лідія Хомяки, Христя Вагенбляс, Іван і Наталка Олексини, Любов Цегельська, Слава Зелез, **5.00 дол.** — Василь Семанюк.

В пам'ять мого незабутнього мужа **бл. п. Богдана Шараневича**, у п'ятнадцяту річницю його смерті, складаю 100.00 дол. на Український Музей.

Наталія Шараневич

Замість квітів на свіжу могилу мого дорогого вуйка **Степана Кульчицького Жигайла**, складаю 50.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку,

Марія Кузьма, Венис, Фльорида

В пам'ять наших дорогих і незабутніх приятельок — **Марії з Татарських Когутяк і Галі зі Стрийських Попель** — складаємо 50.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку,

Александр і Роман Воробкевич

В пам'ять **бл. п. Марії Пастернакової** складаю 30.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку,

Ярослава Яросевич

Замість квітів на свіжу могилу **д-ра Михайла Топоровича** з Парми, Огайо, складаю 30.00 дол. на Український Музей.

Оксана Ткачук

В річницю смерті нашої дорогої мами, бабці та прабабці **св. п. Марії Дзюбик**, замість квітів на могилу, складаю 25.00 дол. на Український Музей,

Галина Дмитревич з родиною

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. інж. Льва Гречаника** складаємо 25.00 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею,

Іванка і Мирон Бучаки

У почутті глибокого смутку з приводу передчасної смерті **мг-ра Андрія Повха** складаємо в пам'ять покійного 25.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку, а Родині Покійного висловлюємо щире співчуття,

Марія і Сильвестер Мартюки

В пам'ять Брата **бл. п. Андрія** жертвую 50.00 дол. на потреби Українського Музею,

Зенон Питляр

У світлу пам'ять **бл. п. Мелянії Шепарович** складаю 20.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку,

Марія Савицька

Замість квітів на могили моїх **рідних і дорогих мені осіб**, пересилаю 20.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку,

Ольга Вареля

В пам'ять брата **Антонія Гарасимовича** складаємо 20.00 дол. на Український Музей,

Родина Слободянів

В пам'ять бл. п. **Лева Штинди** складаємо 20.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку, а Родині висловлюємо наше співчуття,

Іванна і Ярослав Парахоняк

Як нев'янучий вінок на могилу **Лева Штинди** складаємо 15.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку, а Родині висловлюємо наше співчуття,

Іванна і Ярослав Клими

Замість квітів на могилу **бл. п. Ігната Бжезінського**, мужа нашої членки Катерини, складаємо 15.00 дол. на Український Музей,

Управа і членки 89-го Відділу США, Кергонксон

Замість квітів на свіжу могилу **Ірени Ренасевич** складаю 15.00 дол. на Український Музей,

Ольга Кобзар

Замість квітів на свіжу могилу **Ірени Ренасевич** складаю на Український Музей 15.00 дол.,

Йосиф і Стефанія Іванчуки

Замість квітів на могилу **св. п. Вол. В. Луцького** складаю на Український Музей 15.00 дол.

Зенон Михалевський

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Мисевич-Левицької**, членки нашого Відділу США, складаємо 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку. Шановній Родині висловлюємо щирі вислови співчуття,

Управа і Членки 64-го Відділу

Замість квітів на могилу мого краяна **бл. п. Осипа Чорного** складаю 10.00 дол. на Український Музей,

Варвара Швед

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Василя Спільника**, мужа Стефанії Спільник, членки 3-го Відділу США у Фінікс, Арізона, складаємо 10.00 дол. на Український Музей, а Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Управа і Членки 3-го Відділу США

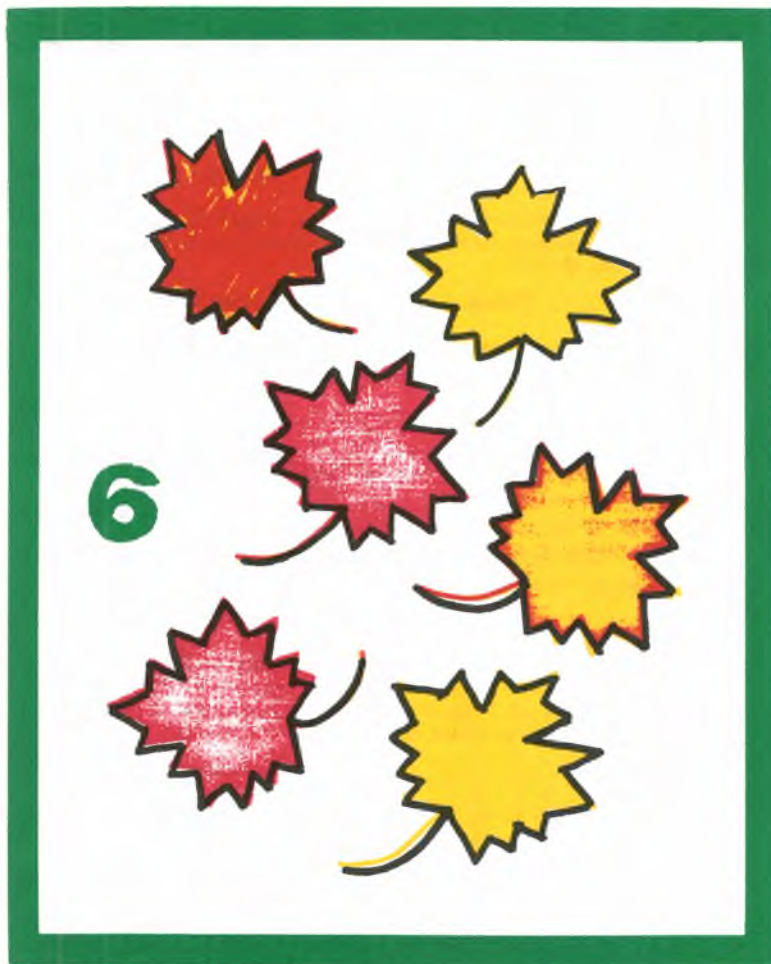

"ЯКОГО ЦЕ КОЛЬОРУ" — "РАЗ, ДВА, ТРИ" — нові видання "Доброї Книжки" і Гуртка Прихильників Української Дитини.

Рома Чумак Горбач видала дві книжечки із серії "Світ Дитини". За дозволом авторки передруковуємо дві сторінки по одній із кожної з тих книжечок, щоб заохотити наших читачів і їхніх батьків до замовлення цих гарних, чепурно

оформлених (рисунок авторки) книжечок. Надіємося, що появляться згодом ще дальші видання цієї серії. Замовляти:

CHILDREN'S CARE GROUP
16 Rivercrest Road
Toronto, Ontario
V6S4H3
(416) 769-2535
Canada

ОСІННІ ВІНОЧКИ

Летять, летять листочки
В саду в усі куточки!

Легкі та тріпотливі
У кольоровій зливі.

Спускаються листочки,
Неначе голубочки.

Спадаючи кружляють
І землю застеляють.

Гарненькі килимочки
Лягають на горбочки.

Летять листки барвисті,
Червоні й золотисті.

Ловить оті листочки,
Сплетить собі віночки.

Г. ЧОРНОБИЦЬКА

З ЗАВТРАШНЬОГО ДНЯ

Прийшов одного разу горностай до мишей, ще здалека гукає їм:

— Не лякайтесь, не тікайте! Я з доброю новою: ходжу по ваших нірках, всім повідомляю, що з завтрашнього дня житиму з вами в злагоді, нікого не займатиму, не кривдитиму, не їстиму!

Сказав таке й ліг, очі примруживши. Проте чорна китичка на кінці хвоста злегка тремтіла: не спав звірок.

Тут найрозумніша стара миша звелася вгору стовпчиком і каже:

— Горностай обіцяє з завтрашнього дня жити з нами в злагоді, — значить зараз — рятуйся кожен куди хто може!

Мишей одразу — наче вітром здуло!

МИШКА-ХВАСТУХА

Мишка Вувильту мала, а хвальковита. Побачила вона качку й ну вихвалитися:

— Он яка я! Ходити вмю, бігати вмю, нірки рию, запаси на зиму готую. А ти тільки й знаєш — або плаваєш, або літаєш!

— Все це так, — сказав їй старий ховрах, що сидів поблизу і розмову почув, — та тільки ходиш ти поволі, бігаєш недалеко, нірки риєш неглибокі, а запасів самій одній ледве вистачає на зиму. Виходить, що чотири діла робити вмієш, та жодного з них посправжньому добре не зробиш.

Мовчить хвастуха.

Нема чого відповідати.

ЖОВТЕНЬ

В жовтні жовте сонце гріє
Так, що все навкруг жовтіє.
Жовті квіти і листочки,
Жовті дині й огірочки,
Що достигли на насіння,
Бо прийшла пора осіння.

Г. ЧЕРІНЬ

Ой сонечко! Сонце
Мов золото дні!
І весело і гарно
У літі мені.

ЖОВТЕНЬ

Жовтий гарбуз,
Жовта диня,
У жовтій хустці
Господиня,
Жовту грушку заїдає,
Жовті дині вибирає.

М. ЗАВАДІВСЬКА

ДАТКИ НА ПОМІЧ РОСТИКОВІ

48-ий Відділ США, Філадельфія, Пенн.

По 10.00 дол. — Я. І. Пенкальський, Кравченко, А. Кузьміна, по 5.00 дол. — Катерина Марків, А. Сагатий, М. Колодій, Абрагам, М. Рущак, А. Прядка, Дмитрук, Петрів, Міджак, Римарчук, по 3.00 дол. — К. Стефанів, Михайлюк, по 2.00 дол. — Максимюк, Кокорудз.

52-ий Відділ США, Філадельфія, Пенн. — 25.00 дол.

54-ий Відділ США, Вільмінгтон, Дел.

По 20.00 дол. — Катерина Глинянська, Іван Возьний, по 10.00 дол. — Олена Шатинська, Катерина Гусак, Христина Мурована-Гайдел, Ірина Щерба, Марта Матвійків-Гімбел, Марія Корженівська, Йосиф Леньо, Марія Куцаба, Ліда Гарванко, 6.00 дол. — Стелла Маєр, по 5.00 дол. — Віра Григорович, Мирон Корженівський, Тамара Яцусь, Володимир Шурга, Софія Цибак, Дмитро Волошин, Ольга Гарванко, Марія Казьо, Ольга Паранчак, Катерина Петеш, Лада Гусар, Софія Слюзар, Василь Василичин, Василь Білянський, Соня Леськів, Марія Ріц, Євген Романюк, Іван Книгницький, Анна Тур, Анна Грининшин, по 3.00 дол. — о. Мартин Канаван, Катерина Костишин, Василь Дзюбак, по 2.00 дол. — Іван Кіт, Петро Стецко, 1.00 дол. Юстина Щербан.

60-ий Відділ США, Клівленд, Огайо.

По 10.00 дол. — Марія Течер, Дженні Бочар, Ліліан Тустар, по 5.00 дол. — Д. Євертт, Надія Молецька, М. Ді Паоля, Стефанія Улян.

63-ий Відділ США, Дітройт, Міч. 250.00 дол. в тому:

По 20.00 дол. — Віра Гнатюк, Роман і Ангеліна Кордуба, д-р Валентина Савчук, по 10.00 дол. — Мирослава Беневич, Зенон і Стефанія Брездень, Юрій і Зеня Юрків, Степан і Нуся Феденко, Анастазія Шевронько, по 5.00 дол. Марія Зубаль, Теодора Блажкович, Олена Гевко, Анна Коваль, Леонтина Галяженко, Стефанія Вірстюк, Ольга Кукуровська, Вася Гординська, Марія Григорчук, Ярослава Казанівська, Ірена Іваницька, Ольга Гриньків, Євгенія Муштук, Єва Івасютяк, Ольга Процик, Марія Волощук, Марія Готра, Юлія Малимука, Ірена Михалівська, Софія Березюк, Ольга Захарій, Марія Чорній, Ольга Богай, Олена Іванець, Галина Конопада, Катерина Іванчук, Ярослава Капустій, Стефанія Годів.

66-ий Відділ США, Нью Гейвен, Конн.

По 20.00 дол. — Ірина Гриневич, Зубрицький, Анна Ліпцан, Осип і Слава Яхницькі, Олесь і Ірина Гладкі, Кульчицькі, Ляріса і Ярополк Гладкі, Степан і Ольга Посполиті, по 15.00 дол. — Марія Фіголь, Телюк, по 10.00 дол. Галина Столяр, П. Кузик, Іван Лодинський, Дмитро Малік, Йосип Собко, Ліліан Рижевська, Корнель Кухневський, Орест Т. Дубно, Михайло Панкевич, О. Маслянка, Лярі і Роксолана Гордон, Мандля, Гижид, 8.00 дол. — Софія Самотіха, по 5.00 дол. — Оріся Марків, Ольга Мацьків, Осип Козак, Стефан Допів, Матвієнко, Нансі Сангер, Марія Кисьль, Марія Музика, Ліліан Буняк, Барбара Шварц, Марія Пласконос, Ольга Големба, Євгенія Урсоні, Осипа Лісевич, Л. Є. Козюпи, о. М. Духновський, Олена Томоруг, Марія Рудницька, Францес Дмитерко, Катя Колесник, Станіслава Овад, Анна Гіна, Люба Дубно, Емілія Дубно, М. Висовська, М. Дзюбатий, Іван Гузик, М. Сумський, В. Шкільник, Р. Опеярник, Снігурович, Віра Гусак, по 2.00 дол. — Стефанія Зувацка, К. Шимків, А. Шимків, Єва Глінка, Марія Круль, Марія Сова, Ольга Журавель, Марія Чухрій, Анна Білоус, Добош, 1.00 дол. — Дороті Гаврон.

67-ий Відділ США, Філадельфія, Пенн.

50.00 дол. — Володимир і Звенислава Романів, по 10.00 дол. — Ірена Кушнір, Дзвінка Захарчук, Марта Шиприкевич, Марія Івахів, Дарія Федак, Оксана Панасюк.

69-ий Відділ США, Льюїс, Огайо — 25.00 дол.

72-ий Відділ США, Нью Йорк, Н.Й.

200.00 дол. — UNWLA Branch 72, 30.00 дол. — S. Jarema, 25.00 дол. — Slavic American Cultural Assn., Inc., Olga Liteplo, Rosalie PolcheŃ Natalie Perrozo, 20.00 дол. — Mary Federko, Vera Wojtowycz, 15.00 дол. — Mary Dushnyk, Tekla Husiak, Sophia Kotyk, 10.00 дол. — Mary Atton, Anastasia Brodin, Ann Redosh, Dorothy Wylder, Edward & Bonni Zetick, 5.00 дол. — Anne Bezkorowajny, Rose Brandes, Olga Bulyk, Irene Cienki, Olga Diamond, Nellie Kott, Mary Lesawyer, Mildred Luciw, Irene Nicolai, Laura Pellock, Helen Prociuk, Anna Wasylkow, Olga Wengryn.

76-ий Відділ США, Воррен, Міч.

По 10.00 дол. — Марта і Зенон Василькевичі, Ірена Бодрук, Галина Калитяк, М. Кальба, М. Турянська, Рома Дигдало, Л. Бараник, І. Ляш, по 5.00 дол. — Ростислава Гузар, Г. Кравченко, Стефанія Оглябляк, Л. Томин, А. Слободян, О. Совірко, М. Басанська, С. Строїч, О. Омецька, Є. Яблонська, Л. Нестерович, А. Прийма, Надія Літинська, Марія Костюк, 3.00 дол. К. Кучер.

82-ий Відділ США, Бронкс, Н.Й. — Н.Н. 50.00 дол.

83-ий Відділ США, Нью Йорк, Н.Й. — 100.00 дол. Стах і Марта Яроші, (разом 705.00 дол.)

88-ий Відділ США, Філадельфія, Пенн. —

6.00 дол. — С. Колодій, по 5.00 дол. Ольга Слобода, Софія Леськів, Василь Тисак, Стасураки, П. Кіт, П. Макар, Марко Мисишин, Омелян Барилка, Осип Нишат, Осип Смачило, Лев Галас, Грамяк, Йосиф Юрковський, Юрій Гоманюк, Дмитро Грамяк, І. Галас, Микола Сусяк, по 3.00 дол. — Середа, Володимир Івасків, Щерба, Бернацький, В. Колодій, по 2.00 дол. — Микитів, Анна Масник, Я. Івасків, Леськів, Мотря Дейнека, Мелін, Боднаренко, В. Лулань, О. Палько, А. Труш, І. Крих, Роман Фарина, Осип Кихи, В. Дворський, М. Солтис, Л. Нагорняк, С. Прокопчук, С.К. Манько, Лондер, по 1.00 дол. — Анастазія Нитник, Пикар, Стефанія Грет, Оринюк, Анеля, І. Гладчук.

97-ий Відділ США, Бофало, Н.Й.

20.00 дол. — Марія Іскало, по 5.00 дол. — Ірена Войчак, Анна Конотопська, Ляріса Самотова, Ірена Балюта, Надя Бергенеток, Марта Стас, 2.00 дол. — Тазя Ковалик, Ірена Чучман.

106-ий Відділ США, Гартфорд, Конн.

25.00 дол. — Осип Данко, по 10.00 дол. — В. і Л. Чудовські, Ольга Петронів, Люба Кінах, по 5.00 дол. — Дуся Попель, Петро Слюсаренко, Михайло Мунчан, Оксана Оприско, Анна Покора, Віра Ціропалович, Теодор Кузьо, Аніта Кузьо, Галя Кузьо, Патриція Снігурович.

108-ий Відділ США, Нью Гейвен, Конн.

По 10.00 дол. — Марія Антонішин, Христя Добчанська-Мельник, по 5.00 дол. Дарія Посполита, Марія Анна Микоска, Марта Рудик, Геня Козак-Гарвій, Ляся Білас-Анунзіята, Ольга Нагорська, Наталія Цибрівська, Оріся Зінич, Дізя Брочинська, Василь і Євгенія Добчанські, Надія Микитей, 3.00 дол. Марія Гуненко.

116-ий Відділ США, Ірі, Пенн.

10.00 дол. — Стефан Юшкевич, по 5.00 дол. — Ірина Свистун, Оріся Дейл, Мері Лявоцка, Марія Колосівська, Марія Ярема, Ірена Галпдза-Бравн, 1.00 дол. — Марія Дозорська.

120-ий Відділ США, Рочестер, Н.Й.

По 5.00 дол. — Ірина Сьолковська, Христя Гошовська, Галя Снігур, Марія Масюк, І. Осташук, Юрій Ганушевський, Анн Скробач, Лідія Джус, Зіна Джус, по 3.00 дол. — Ольга Лучанко, Христя Вагенблас, Дуся Ганушевська, Ганя Таняфа, Маруся Суфліта.

ОРГАНІЗАЦІЇ:

Парафія св. Отця Миколая, Філадельфія, Пенн.

100.00 дол. — Софія і Адольф Возний, по 2.00 дол. — Ольга і Олександр Левицькі, Євген Білинський, по 15.00 дол. — М. О. Бохнар, Марія і д-р Корнило Филипович, Богдан і Людвіка Лівчаки, по 10.00 дол. — Галина і Мирон Івасіві, Михайло Вівчаровський, Михайлина і Василь Коліняк, Тереса і Ярослав Фецак, Василь Петрів, 5.00 дол. — Марія і Онуфрій Виприки.
На тризни бл. п. Івана Васюти: 20.00 дол. — Василь Луців, по 10.00 дол. — Іван Бабяк, Йосиф Васюта, Марія і Василь Гудз, по 5.00 дол. — Євген Білинський, Андрій Васюта, Олександр Васюта, Марія Влочук, Мирон Васюта, Юстина Старявець, Онуфрій Веприк, Михайло Загачевський, Стефан Васюта, Микола Карбовський, Марія Васюта, 3.00 дол. — Євген Васюта, по 2.00 дол. — Микола Старявець, Микола Шивяк, по 1.00 дол. — Леон Венстен, Софія Шереві, Олена Бизнючко.

350.00 дол. — Центральна Управа Організації Українок Канади ім. О. Басараб,

250.00 дол. — Український Спортовий Клуб, Нью Йорк, 100.00 дол. — Об'єднання Жінок, Оборона Чотирих Свобід України, 70.00 дол. — Асоціація Дітяч Української Культури, (АДУК), Ірвінгтон, Н.Дж. 25.00 дол. — 221-ий Відділ Українського Народнього Союзу, Чикаго, Ілл.

ДАРУНКИ ДО КОЛЕКЦІЇ ФОТОГРАФІЙ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

А. Паланюк — Український Інститут Культури в Північній Дакоті — 18 світлин, 1 брошурка;

Головна Управа СУА — 2 світлини;

о. А. Борса — 23 світлини (копії);

Церква св. Петра і Павла в Джерзі Ситі — 1 світлину;

Іван Костюк — 1 світлину;

Василь Садівник — 8 світлин;

В. Галюк — 3 світлини;

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 — 1 від 3 — 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533-4646.

Адреса: 108 SECOND Ave., New York, N. Y. 10003

М. Г. Блох — 7 світлин;

І. Джус — 6 світлин;

ред. А. Драган — 15 світлин

Український Конгресовий Комітет Америки — 22 світлини;

Орест Гладкий — 1 альбом Євгенії Зарицької.

165.00 дол. — **учні школи св. Івана Христителя в Ньюарку, Н.Дж.** — в тому:

27.00 дол. — учні 8-ої класи, 25.00 дол. — Доріян Юрчук, 22.00 дол. — зі шкільної каси, 15.00 дол. — Родина Бодневич, 13.00 дол. — Родина Ганяк, по 10.00 дол. — Родина Івасечко, Віра Ковблянська, по 5.00 дол. — Петро Полянський, Єлена Каплій, Степан Презимірський, Варвара Войтась, Романа Кігічак, Галина Вільшинська, по 2.00 дол. — Володимир Смішкевич, Роман Ляшок, Яро і Степан Заяці, Михайло Матіаш, по 1.00 дол. — Мирон Кравчук, Іван Вільшинський, Степан Касіяненко, Катлін Бреславська, Михайло Глітняк.

125.85 дол. — **Учні школи українознавства "Рідна Школа", Парма, Огайо,** в тому:

22.50 дол. — підготовча класа, 10.45 дол. — 1-ша класа, 1.00 дол. — 2-га класа, 12.00 дол. — 4-та кл., 33.00 дол. — 5-та кл., 15.05 дол. — 6-та кл., 5.00 дол. — 7-ма кл., 19.85 дол. — Пластовий рій "Горобчики", 7.00 дол. — дрібна готівка.

103.00 дол. — **учні 7-ої класи школи св. Йосафата, Парма, Огайо:** По 5.00 дол. — Оленка Тарнавська, Євген Тарнавський, Дарія Кульчицька, Стефанія Вільшанецька, Ольга Демянчук, Марія Футей, Оля Кендрин, Марія Нач, Іван Ніч, Катя Дубігг, Кароль Ліщинський, Мирон Оліяр, Андрій Шепарович, Михайло Напора, Іван Савицький, Ірина Кушубинська, Юлія і Джені Якимішин, 4.00 дол. — Франко Райца, по 3.00 дол. — Головацький Сергій, по 2.00 дол. — Василь Райца, Марія Стадник, Скобайло, Верстоюк.

ОСОБИ:

500.00 дол. — Надія Мандрусак, 200.00 дол. — Віра і Антін Шумейки, 150.00 дол. — Ірена Загалак, по 100.00 дол. — Надія і Степан Костюки, Ольга Кобзар, по 50.00 дол. — Оксана Рак, Наталія Галушка, Марія і Ігор Кудельські, Іванна Сива, Ірина Керод, Текля Свідан, Б.М., по 25.00 дол. — Любомира Федорко, Віра Корсун, Г. Котович, Ангеліна Безушко, Василь і Євгенія Доскочинські, Іван Станецький, Михайло Глодий, Володимира Брикович, Теодор і Анна Кулиничі, Олександра і Дмитро Порохняки, Іванна Смеричинська, Ольга і Ірина Пашковські, Люба Чолган, Віра Васирина, по 20.00 дол. — Володимир Іванків, Ірина Макогон-Горнич, Теодозія Кічоровська, Олена і Павло Червоняки, Параня і Володимир Остапьяки, по 15.00 дол. — Олена Коровицька, Дарія Шараневич, по 10.00 дол. — Євгенія Костюк, Дарія Будна, Віра Ризванюк, С. Романюк, Марія і Константин Галецькі, Мирослава і Богдан Кондри, Софія Пітьо, Марія Сваричевська, Іван Кефор, Анна Савчишин, Чевла, Ольга Баландюк-Жовко, М. Грей, Катерина Андрушко, Христина Лисобей, Марія Карман, Софія Бішко, Лев Цьонка, Ярослава Герман, д-р Роман Богонович, Михайло Матіаш, Варвара Швед, по 5.00 дол. — Василь і Олена Хопани, Дмитро і Марія Логуші, Текля Венгер, Дарія Пенцак, Галина Петіло, Марія Витвицька, Марія Рікет, 3.00 дол. — Стефан Назарко, 2.00 дол. — Надія Терлецька.

Продовження буде.

Дописи написані недбало й нечітко, часто у формі рукописів не тільки прибавляють праці Редакції, але теж спричиняють відложення дописів до наступних чисел.

ДАРУНКИ ДО БІБЛІОТЕКИ

Р. Івасівка — 1 книжка;

Гарвардський Український Інститут — 1 книжка;

С. Лижмевський — 1 книжка;

д-р К. Рогозинський — 1 книжка;

Надія Сомко-Макаренко — 1 книжка.

Щиро дякуємо
Христина Певна,
завідуюча фотографіями

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined — by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$15.00, half year \$8.00, single copy \$1.50.

COUNTRIES OTHER THAN U. S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 15.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 15.00 дол. піврічна 8.00 дол. Поодиноке число 1.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 15.00 американських доларів.

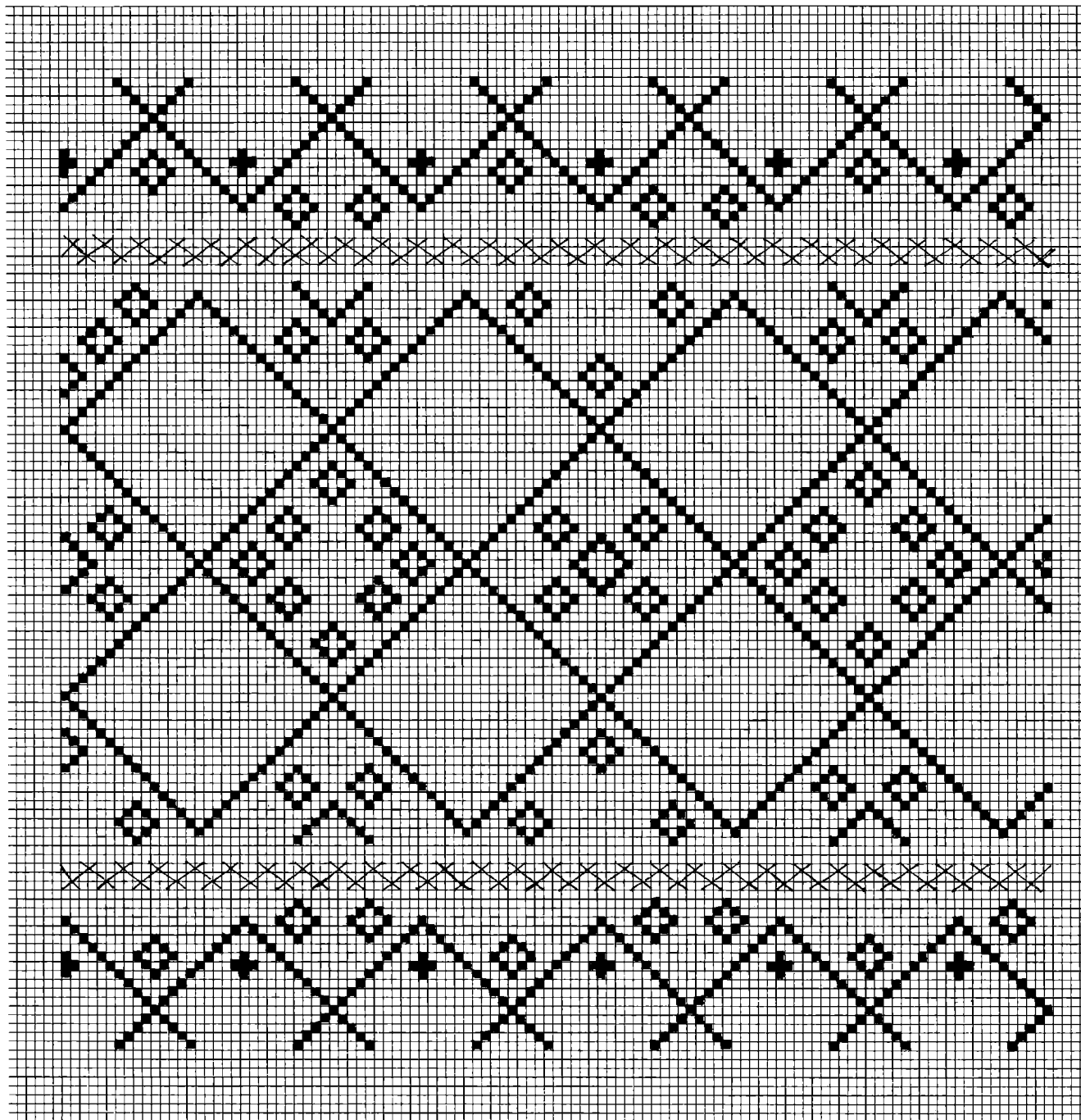
Printed in U. S. A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N. J., 07011

©Copyright 1983 Ukrainian Women's League of America, Inc.

*"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional
mailling offices" Return to "Our Life" Magazine, (USPS 414-660)
108 Second Ave. New York, N. Y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED*

ISSN 0740 — 0225

INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBERING

*Вставка жіночої сорочки. Низинка. Село Петрів Покуття. Тепер — Івано-Франківської Области
Початок ХХ століття.*

Гаяля Кандюк відшила з сорочки Українського Музею. Рисувала Ольга Трачук.

*Правий бік: вишивати нитками ДМС зелена ч. 904, вишнева ч. 815, жовта ч. 741. Лівий бік низинки
вишиваний чорними нитками на ст. 27.*